

Nr 29.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 14 februari 1947 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 72, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

F ö r s l a g

till

förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelse.

1 §.

För inkomstökning, som uppkommit under eller eljest hänförs till tiden den 1 september 1939—den 31 december 1945 och kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av under nämnda tid pågående krig eller dessförrinnan rådande eller därav föranledd krigskonjunktur, skall i den omfattning och på det sätt nedan stadgas för år 1947 erläggas krigskonjunkturskatt till staten.

Skattepliktig inkomstökning och skattskyldighet.

2 §.

1 mom. Skattepliktig enligt denna förordning är under tiden den 1 september 1939—den 31 december 1945 uppkommen inkomstökning hänförlig till

- a) inkomst av rörelse;
- b) inkomst av annan fastighet;
- c) inkomst i form av tantiem, provision, gratifikation eller likartad inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, därest inkomsten utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, samt inkomst av tillfällig förvärvs-

verksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag ävensom annan jämförlig inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet; samt

d) inkomst av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom;

allt under förutsättning att inkomsten är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller är av beskaffenhet som i sista stycket sägs.

Därest inkomstökning av det slag, varom under c) förmåles, är hänförlig till ovannämnda tid, föreligger skatteplikt enligt denna förordning ändå att beloppet av den skattskyldige uppburits eller för honom blivit tillgängligt för lyftning först efter 1945 års utgång.

I inkomst av rörelse inräknas vid tillämpning av denna förordning intäkt genom avyttring av sådana för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda maskiner eller andra inventarier, som icke vid beräkning av värdeminskningsskatt enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hänföres till byggnad, så ock ersättning på grund av försäkring av dylika tillgångar, även om intäkten eller ersättningen ej är skattepliktig enligt nämnda förordning eller intäkten enligt densamma hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

2 mom. Skattskyldig enligt denna förordning är envar fysisk eller juridisk person, vilken åtnjutit inkomstökning som avses i 1 mom., därest enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den fysiska eller juridiska personen vid 1947 eller, i förekommande fall, vid 1948 års taxering är skattskyldig för den inkomst, vartill inkomstökningen hänför sig, eller, såvitt angår intäkt eller ersättning varom sägs i 1 mom. sista stycket, för den inkomst, i vilken intäkten eller ersättningen inräknas.

Från skattskyldighet undantagas systembolag som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, aktiebolaget vin- och spritcentralen samt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet så ock annat aktiebolag från vilket utdelningen i sin helhet tillfaller staten.

Från skattskyldighet undantages jämväl den som är anställd såsom befälhavare å eller tillhör besättningen på handelsfartyg, såvitt angår inkomst av sådan anställning.

Oskift dödsbo anses vid tillämpning av denna förordning vara fysisk person.

Taxerad merinkomst.

3 §.

Vid tillämpning av denna förordning skall uppskattning av inkomster ske *dels* för det beskattningsår, för vilket taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av beskattningsnämnd i första instans verkställes under år 1947 eller, i förekommande fall, under år 1948 (*beskattningsåret*),

dels, utom vad angår inkomst av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, för ett vart av de två beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 september 1939 (*förkrigsinkomstären*).

Uppskattningen skall verkställas enligt bestämmelserna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt med sådana avvikelser, som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomstberäkningen för de olika åren, samt under iakttagande av i denna förordning meddelade särskilda föreskrifter.

Såsom grund för bestämmande av inkomstökning fastställs, där ej annat följer av särskilda bestämmelser i denna förordning, den på ett antaget *jämförelseår* belöpande *jämförelseinkomsten*. Där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, skall såsom jämförelseinkomst upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren, dock under iakttagande att jämförelseinkomsten för fysisk person beträffande förvärvskälla, av vilken denne haft sin huvudsakliga försörjning, ej må bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor. Med ledning av den inkomststoppskattning varom nu stadgats fastställs, på sätt i 4—7 §§ närmare angives, *taxerad merinkomst* särskilt för en var av de inkomstgrupper, som angivas i 2 § 1 mom. första stycket a)—d).

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten skall, i den omfattning som i denna förordning stadgas, genom särskilt *utjämningsavdrag* hänsyn tagas till höjning av den allmänna prisnivån och andra ändringar av förhållandena från utgången av augusti 1939 till beskattningsårets slut, som ej beaktas genom eljest meddelade föreskrifter.

4 §.

1 mom. Beträffande *rörelse* skola inkomster för förkrigsinkomståren och beskattningsåret så ock jämförelseinkomsten uppskattas för varje förvärvskälla för sig.

Såsom särskild förvärvskälla i rörelse enligt denna förordning anses särskild förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

2 mom. Det belopp, varmed inkomsten av en till rörelse hänförlig förvärvskälla för den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgör *uppskattad merinkomst* av förvärvskällan.

För varje förvärvskälla, för vilken uppskattad merinkomst fastställs, skall tillika på sätt i 4 och 5 mom. sägs fastställas, i vad mån denna kan antagas hava berott på förhållanden, som omförmälas i 1 §.

Summan av de för samtliga till rörelse hänförliga förvärvskällor enligt andra stycket fastställda beloppen, minskad med de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen, skall, där ej fall som i 3 mom. avses är för handen, utgöra *taxerad merinkomst* av rörelse.

3 mom. Har skattskyldig, för vilken uppskattad merinkomst av till rörelse hänförlig förvärvskälla fastställs, haft annan till rörelse hänförlig förvärvskälla, beträffande vilken vid motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 2 mom. första stycket underskott uppstår, skall för denna förvärvskälla *uppskattad inkomstminskning* till beloppet fastställas.

Tillika fastställs på sätt i 4 mom. sägs i vad mån den uppskattade in-

komstminskningen kan antagas hava berott på förhållanden, som omförmälas i 1 §.

Från det belopp, varmed merinkomst som i 2 mom. andra stycket sägs överstiger inkomstminskning som avses i andra stycket av detta mom. — eller, om det belopp, varmed de sammanlagda uppskattade merinkomsterna överstiga de sammanlagda uppskattade inkomstminskningarna, är lägre, från detta belopp — avräknas de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen. Återstoden upptages i fall som i detta mom. avses såsom *taxerad merinkomst*.

4 mom. Kan skattskyldig visa, att i den uppskattade merinkomsten av viss förvärvskälla ingår belopp, varmed dold förkrigsreserv under beskattningsåret minskats, skall merinkomsten i motsvarande mån anses ej hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Såsom dold förkrigsreserv anses härvid belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid utgången av augusti 1939 översteg dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt.

I övrigt skall uppskattad merinkomst antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, där ej den skattskyldige med bärande sannolikhetskäl ådagalägger, att inkomstökningen helt eller delvis skulle hava uppkommit oberoende av sådana förhållanden.

Uppskattad inkomstminskning skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

5 mom. Kungl. Maj:t äger, efter förslag av den i 21 § omförmälda centrala krigskonjunkturskattenämnden eller efter nämndens hörande, beträffande visst slag av rörelse bestämma särskild grund för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall, därest ej annat ådagalägges, antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §.

6 mom. Utjämningsavdrag fastställes för varje förvärvskälla för sig, såvitt den skattskyldige är fysisk person, till femton procent av motsvarande jämförelseinkomst, och

såvitt den skattskyldige är juridisk person, om motsvarande jämförelseinkomst ej överstiger 50 000 kronor, till femton procent av denna och, om den motsvarande jämförelseinkomsten är högre, till femton procent av den del därav, som ej överstiger tolv procent av genomsnittligt eget kapital i förvärvskällan under andra förkrigsinkomståret — eller, såvitt angår skattskyldig som börjat bedriva ifrågavarande rörelse först efter andra förkrigsinkomstårets utgång, under första verksamhetsåret — men minst 7 500 kronor,

dock för såväl fysisk som juridisk person till minst femton procent av den merinkomst av förvärvskällan som återstår efter tillämpning av 4 mom.

Om kostnadsutjämningsfond som avses i 16 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 tages i anspråk under beskattningsåret, dock före den 1 januari 1946, må utjämningsavdrag ej åtnjutas med högre belopp än den merinkomst, som skulle hava beräknats enligt 2 mom. andra stycket, därest sådan fond ej tagits i anspråk.

7 mom. Vad i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen stadgas om särskild ordning beträffande beskattning av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg skall icke äga tillämpning vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall vid uppskattning av inkomst såväl för förkrigsinkomståren som för beskattningsåret beträffande dylik ersättning förfaras enligt de regler, som gälla för taxering av ersättning på grund av försäkring av annan till inventarier hänförlig egendom än fartyg.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §.

1 mom. Beträffande inkomst av *annan fastighet* skall det belopp, varmed inkomsten för den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, beräknad gemensamt för olika förvärvskällor, överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgöra *uppskattad merinkomst*.

2 mom. Det fastställs i vad mån den uppskattade merinkomsten av annan fastighet med sannolikhet kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda fastställda beloppet minskat med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av motsvarande jämförelseinkomst, upptages såsom *taxerad merinkomst*.

(Se vidare anvisningarna.)

6 §.

Beträffande under beskattningsåret åtnjuten inkomst i form av *tantiem* eller annan inkomst som avses i 2 § 1 mom. c) skall, där ej annat följer av vad nedan stadgas, gemensamt för inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet såsom *taxerad merinkomst* upptagas

a) till intäkt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet hänförligt belopp, vars storlek varit beroende *antingen* av sådant resultat av rörelse som belöper på tiden den 1 september 1939—den 31 december 1945 eller av omsättningen i eller omfattningen av under nämnda tidsperiod bedriven rörelse *eller* av sådant resultat av jordbruk eller skogsbruk som belöper på tiden den 1 januari 1940—den 31 december 1945,

samt till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, dock ej realisationsvinst, hänförligt belopp, vars storlek varit beroende av resultatet av tillfällig affär som gjorts under tiden den 1 september 1939—den 31 december 1945,

i båda fallen försåvitt ej den skattskyldige med bärande sannolikhetskäl ådagalägger att motsvarande intäkt skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §, så ock

b) intäkt i andra fall än nu sagts av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag eller av annan jämförlig tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån intäkten uppkommit under tiden den 1 september 1939—den 31 december 1945 och uppenbarligen överstigit det vederlag för uppdraget eller det eljest utförda arbetet som den skattskyldige skäligen kunnat betinga sig, om förhållanden som i 1 § sägs ej varit för handen.

Såsom taxerad merinkomst skall dock i intet fall upptagas högre belopp än det, varmed inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet, med undantag av realisationsvinst och lotterivinst samt belopp som erhållits genom restitution av allmänna skatter, för beskattningsåret överstiger motsvarande jämförelseinkomst med tillägg av ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av jämförelseinkomsten.

(Se vidare anvisningarna.)

7 §.

Beträffande före den 1 januari 1946 uppkommen *realisationsvinst* vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall prövas i vad mån den kan antagas hava berott på värdeökning uppkommen efter utgången av augusti 1939, med rätt för den skattskyldige att med bärande sannolikhets-skäl ådagalägga att vinsten skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda framkomna beloppet, minskat med avdrag som stadgas i andra stycket samt med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av beloppet, upptages såsom *taxerad merinkomst*.

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten må avdrag ske dels för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, beräknad efter samma grunder som tillämpats vid uppskattningen av realisationsvinsten, dels, om den skattskyldige normalt pläгат beskattas för realisationsvinst, för ett med hänsyn därtill avvägt skäligt belopp.

(Se vidare anvisningarna.)

Beskattningsbar merinkomst.

8 §.

1 mom. Till krigskonjunkturskatt *beskattningsbar merinkomst* fastställs särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor tillsammans.

Vid fastställande av beskattningsbar merinkomst skall från de taxerade merinkomsterna sammanlagt avdragas

dels ett belopp utgörande så många procent av de taxerade merinkomsterna som antalet kronor, varmed den sammanlagda utdebiteringen per skattekrona på grundval av den skattskyldiges taxering till kommunal inkomstskatt år 1945, efter avdrag för därå belöpande statsbidrag av skatteutjämningsmedel, överstigit femton kronor,

dels ock ett belopp av 3 000 kronor.

Avdrag som ovan sagts tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av rörelse. Återstående avdrag göres från summan av övriga taxerade merinkomster. Därest kostnadsutjämningsfond som avses i 16 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 tages i anspråk under beskattningsåret, dock före den 1 januari 1946, må ovannämnda avdrag å 3 000 kronor medgivnas allenast i den mån dylikt avdrag skulle kunnat tillgodonjutas om sådan fond ej tagits i anspråk.

Skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske, äger från den merinkomst av rörelse, som återstår sedan ovannämnda avdrag å 3 000 kronor gjorts, tillgodonjuta ett ytterligare avdrag å 2 000 kronor. Stadgandet i föregående stycke sista punkten skall äga motsvarande tillämpning beträffande avdrag, som i detta stycke avses.

Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under beskattningsåret haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av denna förordnings föreskrifter utvisar inkomstminskning, skall vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, innan avdrag som ovan sagts ifrågakommer, skäligt avdrag medgivas med högst inkomstminskningens belopp. Har den skattskyldige under beskattningsåret även haft annan, krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla, som kan anses utvisa inkomstökning i förhållande till förkrigsinkomståren, bör skälig hänsyn därtill tagas vid avdragets bestämmande.

2 mom. Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under de beskattningsår taxeringarna till krigskonjunkturskatt åren 1941—1946 avsågo haft krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna utvisade inkomstminskning, för vilken avdrag vid nämnda taxeringar skulle hava medgivits, därest inkomstökning å annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla förelegat, skall jämväl avdrag för sådan inkomstminskning medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, dock endast i den mån avdrag för inkomstminskningen ej utnyttjats vid taxeringarna åren 1941—1946. Beträffande skattskyldig, som avses i 16 § 1 mom. andra stycket och 19 § 2 mom. andra stycket, skall vad ovan sägs äga tillämpning jämväl med avseende å det beskattningsår taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1947 avser.

3 mom. Beskattningsbar merinkomst utföres dels för rörelse, dels för övriga förvärvskällor gemensamt i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

Beräkning av krigskonjunkturskatt.

9 §.

1 mom. För krigskonjunkturskatten fastställes ett *grundbelopp*. Detta skall utgöra,

a) beträffande rörelse:

å den del av den beskattningsbara merinkomsten som

ej överstiger 20 % av motsvarande jämförelseinkomst:	50 %
överstiger 20 men ej 50 % av motsvarande jämförelseinkomst:	60 %
överstiger 50 % av motsvarande jämförelseinkomst:	70 %

b) beträffande övriga förvärvskällor:

50 procent av den beskattningsbara merinkomsten.

Avser beskattningsåret ej samma antal månader som det antagna jämförelseåret, skall motsvarande jämförelseinkomst upptagas till ett med hänsyn härtill jämkat belopp. Den motsvarande jämförelseinkomsten utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

2 mom. Krigskonjunkturskatten skall, utom i fall varom nedan sägs, utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet.

Har skattskyldig jämlikt 19 § 2 mom. erhållit uppskov med taxeringen till krigskonjunkturskatt och har skatt till staten för inkomst under beskattningsåret 1946 påförts på grund av punkt 3 eller 4 av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) innan taxeringen till krigskonjunkturskatt verkställs, skall krigskonjunkturskatten utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt annan skatt till staten, som påförts enligt nyssnämnda övergångsbestämmelser, skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Har skattskyldig taxerats till krigskonjunkturskatt år 1948 för inkomstökning, för vilken vederbörande är skattskyldig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vid 1948 års taxering, skall krigskonjunkturskatten utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt annan i preliminär skatt under år 1947 ingående skatt till staten skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

10 §.

Skall jämlikt 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för äkta makar fastställas gemensamt beskattningsbart belopp, skall i förekommande fall jämväl till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor fastställas för makarna gemensamt.

Kan ene maken helt eller delvis ej utnyttja avdrag för inkomstminskning eller realisationsförlust, må det återstående avdraget tillgodonjutas av den andre maken, som om denne själv haft inkomstminskningen eller realisationsförlusten. Vad nu stadgats om inkomstminskning skall gälla även förvärvskällor som avses i 5 och 6 §§. Avdrag som omförmåles i 8 § skall, med motsvarande tillämpning av där meddelade föreskrifter, ske från den för båda makarna sammanlagda taxerade merinkomsten.

Krigskonjunkturskatten beräknas efter den för båda makarna sammanlagda beskattningsbara merinkomsten, såvitt angår rörelse med hänsyntagande till den för båda sammanlagda jämförelseinkomsten, och fördelas å makarna, särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor, efter förhållandet mellan deras taxerade merinkomster av motsvarande förvärvskällor.

Vid beräkning enligt 9 § 2 mom. av avdrag från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet i fall som avses i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt iakttages att avdraget må, i den mån det ej kunnat utnyttjas av den därtill närmast berättigade maken, tillgodokomma den andre maken.

Restitution av krigskonjunkturskatt.

11 §.

1 mom. Restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts provisoriskt vid 1940—1946 års taxeringar, skall efter framställning från skattskyldig medgivas av prövningsnämnd, om och i den mån senast vid utgången av år 1945,

a) varuförnyelsefond — varmed avses i 11 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt i 14 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 angiven fond — använts för enligt denna förordning medgiven nedskrivning å lagertillgångar, som anskaffats i stället för de under beskattningsåren 1939—1945 avgångna lagertillgångarna,

b) före beskattningsåret inköpta lagertillgångar levererats och prisfluktationsfond — varmed avses i 12 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt i 15 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 angiven fond — använts för sådan nedskrivning av nämnda tillgångar, som med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i denna förordning skulle medgivits för beskattningsåren 1939—1945, om tillgångarna då levererats,

c) kostnadsutjämningsfond — varmed avses i 16 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 angiven fond — använts för omkostnader i rörelsen, för vilka avdrag skulle medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt, därest fonden ej disponerats för ändamålet.

Har skattskyldig för visst år i stället för att jämlikt 16 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1942—1945 göra avsättning till kostnadsutjämningsfond lämnat redovisning å särskild blankett som i 20 § andra stycket nämnda förordningar sägs, må såsom omkostnad vilken berättigar till restitution enligt c) godkännas högst så stort belopp, som den skattskyldige visar hava i balansräkningen för varje år före beskattningsåret från och med året efter det som redovisningen avsåg funnits kvar av de medel, vilkas redovisning godkänts såsom likvärdig med avsättning till kostnadsutjämningsfond. Såsom kvarvarande medel äger härvid den skattskyldige tillgodoräkna sig jämväl den erlagda krigskonjunkturskatt för vilken enligt ifrågasvarande bestämmelser provisorisk skattepåföring erhållits.

2 mom. Restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts provisoriskt vid 1940—1946 års taxeringar, skall efter framställning från skattskyldig av prövningsnämnd medgivas, om och i den mån

a) tillgång, som i 13 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt 17 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945

sägs, före den 1 april 1947 på grund av prisfall nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

b) belopp, som enligt 14 eller 15 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 eller 18 eller 19 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 insatts i riksbanken, före den 1 april 1947 disponerats för sådan anskaffning av tillgång, som insättningen avsett, och i räkenskaperna sådan avskrivning å tillgången skett, som enligt i denna förordning angivna grunder skulle kunnat godkännas vid taxering till krigskonjunkturskatt för anskaffningsåret, eller

c) tillgång som i b) sägs före den 1 april 1947 på grund av prisfall nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

dock att, därest i fall som avses i 14 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 samt 18 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 den under beskattningsåren 1939—1945 avyttrade eller förloerade tillgången varit belastad med intecknad gäld och däremot svarande belopp ej blivit insatt i riksbanken, den omständigheten att jämväl andra medel än i riksbanken insatta använts för anskaffning av den nya tillgången ej skall betaga den skattskyldige den rätt till restitution, som skulle tillkommit honom, därest medlen uttagits ur riksbanken.

Om den i 21 § omförmälda nämnden för viss skattskyldig medgivit uppskov med taxering, skall restitution medgivas, om och i den mån belopp, som enligt 14 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 eller 18 § förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945 insatts i riksbanken, senast tre månader före den dag, då taxeringen enligt nämndens beslut senast skall vara verkställd, disponeras för sådan anskaffning av tillgång, som insättningen avsett, och i räkenskaperna sådan avskrivning å tillgången skett, som enligt i denna förordning angivna grunder skulle kunnat godkännas vid taxering till krigskonjunkturskatt för anskaffningsåret.

3 mom. Restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt i fall, som i 2 mom. avses, må icke medgivas om och i den mån avdrag för överpris å i nämnda mom. angivna tillgångar åtnjutits vid taxering till krigskonjunkturskatt enligt denna förordning.

4 mom. Vid tillämpning av bestämmelserna i 1 och 2 mom. här ovan skall iakttagas, att tidigare till fond av ifrågavarande slag gjord avsättning skall anses hava tagits i anspråk före sådan avsättning till dylik fond, som skett enligt förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1944 och 1945, att avsättning enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1944 skall anses hava tagits i anspråk före sådan avsättning till dylik fond, som skett enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1945, samt att avsättning, som skett vid taxeringen till krigskonjunkturskatt för år 1946, skall anses hava i sista hand tagits i anspråk.

Restitution skall i vart och ett av de i 1 och 2 mom. under a)—c) angivna fallen avse det belopp, varmed skatten för respektive beskattningsår skulle hava minskats, om avdrag med den i punkten angivna nedskrivningen, om-

kostnaden, avskrivningen eller värdeminskningen skett vid den beskattningsbara merinkomstens fastställande.

Därest skattskyldig, vilken med medel ur kostnadsutjämningsfond gäldat samtliga på den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, belöpande omkostnader som i 1 mom. under c) sågs men ej därigenom kunnat helt undgå inkomstminskning, till täckande helt eller delvis av denna disponerat ytterligare medel ur fonden, må i motsvarande mån restitution som ovan sagts äga rum, såsom om medlen använts för i 1 mom. under c) avsedda omkostnader.

5 mom. Har av skattskyldig bedriven rörelse under något eller några av beskattningsåren 1940—1946 eller, i fall som avses i 16 § 1 mom. andra stycket och 19 § 2 mom. andra stycket, under något eller några av beskattningsåren 1940—1947 vid tillämpning av de för respektive beskattningsår gällande bestämmelserna utvisat inkomstminskning, må efter därom hos prövningsnämnd gjord framställning restitution av krigskonjunkturskatt, som påförts för merinkomst av rörelse vid 1940—1946 års taxeringar, medgivas, om och i den mån inkomstminskningen ej uppkommit oberoende av förhållanden, som omförmälas i 1 §.

Inkomstminskning, som uppstått i till rörelse hänförlig förvärvskälla under den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, skall i första hand avdragas å inkomst från annan eller andra förvärvskällor under beskattningsåret enligt bestämmelserna i denna förordning och får således endast med därefter eventuellt återstående belopp tagas i beräkning för åtnjutande av restitution.

Inkomstminskning, som uppkommit under beskattningsåren 1940—1945, må tagas i beräkning för åtnjutande av restitution allenast i den mån avdrag därför ej tidigare utnyttjats.

Vid beräkning av inkomstminskning må hänsyn icke tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. Vid bestämmande av huruvida avdrag för inkomstminskning skall anses hava utnyttjats vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 8 § omförmälda avdraget å 3 000 kronor.

Restitution, som i första stycket sägs, skall avse det belopp, varmed skatten för respektive beskattningsår skulle hava minskats, om avdrag för ovan omförmäld inkomstminskning skett vid den beskattningsbara merinkomstens fastställande.

Vid tillämpning av vad nu sagts skall iakttagas att krigskonjunkturskatt, som påförts enligt förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1940—1943, skall restitueras före sådan skatt, som påförts enligt förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1944 och 1945, att krigskonjunkturskatt, som påförts enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1944, skall restitueras före sådan skatt, som påförts enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1945, samt att krigskonjunkturskatt, som påförts vid taxeringen till krigskonjunkturskatt för år 1946, i sista hand skall restitueras.

6 mom. Beträffande förfarandet vid restitution meddelar Kungl. Maj:t föreskrifter under iakttagande av stadgandet i 17 § andra stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

12 §.

Å erlagd krigskonjunkturskatt, som enligt 11 § restitueras, utgår ränta med två och en halv procent, dock ej i den mån fråga är om restitution enligt 11 § 1 mom. c) eller 5 mom.

Särskilda bestämmelser rörande dödsbo.

13 §.

Därest enligt 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt dödsbo efter skattskyldig befrias från erläggande av skatt, skall på särskild prövning av prövningsnämnd bero, huruvida och i vad mån härav föranledd befrielse från erläggande av krigskonjunkturskatt skall äga rum.

Vad i 24 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat om dödsbos och dödsbodägares ansvarighet för dylik skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om krigskonjunkturskatt.

Beskattningsort.

14 §.

Taxering till krigskonjunkturskatt skall ske i den kommun, som enligt 22 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är den skattskyldiges beskattningsort.

Uppgiftsskyldighet och förfarande vid taxering till krigskonjunkturskatt.

15 §.

Taxeringsförordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar, med de avvikelser som nedan stadgas, lända till efterrättelse med avseende å taxering till krigskonjunkturskatt.

Där ej annat av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet, med *landskamrerare* jämväl skattedirektören hos överståthållarämbetet samt med *taxeringsintendent* jämväl allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden ävensom i 16 § taxeringsförordningen omförmäld tjänsteman.

16 §.

1 mom. Skyldighet att utan anmaning på heder och samvete avlämna deklaration till ledning för egen taxering till krigskonjunkturskatt föreligger, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda föreskriver, för fysisk eller juridisk person, vilken i sin år 1947 avlämnade självdeklaration uppgivit nettointäkt av rörelse, som uppkommit under räkenskapsår omfattande tid före den 1

januari 1946, eller inkomst av tantiem, provision eller gratifikation, som utgått från rörelse och hänför sig till tiden den 1 september 1939—den 31 december 1945 eller som utgått från jordbruk eller skogsbruk och hänför sig till tiden den 1 januari 1940—den 31 december 1945.

Vad nu sagts skall jämväl gälla fysisk eller juridisk person för vilken skyldighet att i självdeklaration uppgiva intäkt eller inkomst, som i föregående stycket avses, föreligger först år 1948.

Undantagen från deklarationsplikt som nu sagts är sådan i första stycket avsedd fysisk person, vilken i sin år 1947 avlämnade självdeklaration uppgivit nettointäkt av rörelse eller inkomst av tantiem, provision eller gratifikation som utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, sammanlagt understigande 4 000 kronor, eller för vilken för beskattningsåret av taxeringsnämnden fastställts ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp å högst 6 000 kronor, så ock juridisk person som jämlikt 2 § 2 mom. är undantagen från skattskyldighet.

Deklarationen skall senast den 15 september 1947 avlämnas till länsstyrelsen i det län, där taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ägt rum, eller, såvitt gäller fysisk eller juridisk person som i andra stycket avses, till länsstyrelsen i det län där taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga rum år 1948.

2 mom. Annan än den, som på grund av bestämmelserna i 1 mom. har uppgiftsskyldighet, är pliktig att efter anmaning, inom tid som i anmaningen anges, på heder och samvete avlämna deklaration för egen taxering till krigskonjunkturskatt.

3 mom. Formulär till blanketter för deklarationer enligt 1 och 2 mom. fastställas av Kungl. Maj:t.

4 mom. Efter anmaning är envar fysisk eller juridisk person pliktig att i den omfattning, som i anmaningen anges, meddela för sin taxering till krigskonjunkturskatt erforderliga uppgifter utöver dem som avses i 1 och 2 mom.

5 mom. Vanligt handelsbolag, kommanditbolag så ock rederi för registreringspliktigt fartyg skall utan anmaning till ledning för delägares taxering till krigskonjunkturskatt avlämna deklaration på sätt och i den ordning i 1 mom. sägs.

6 mom. Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration för taxering till krigskonjunkturskatt skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna självdeklaration hava motsvarande tillämpning; dock skall den i 39 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen stadgade påföljden för underlåtenhet att avlämna självdeklaration beträffande deklaration enligt 1 mom. här ovan inträda endast därest den skattskyldige underlåtit att efterkomma anmaning att inkomma med sådan.

Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration i fall som avses i 5 mom. skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna uppgifter som i 34 § samma förordning sägs äga motsvarande tillämpning.

17 §.

Taxering verkställs av den prövningsnämnd, som har att taga befattning med den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för beskattningsåret.

Frågor om rätt till restitution av krigskonjunkturskatt skola handläggas av prövningsnämnd.

18 §.

1 mom. Det åligger taxeringsintendenten att, med ledning av deklara- tioner och andra uppgifter enligt 16 § och tillgängliga handlingar rörande taxering jämlikt taxeringsförordningen, efter den skriftväxling med den skattskyldige och utredning i övrigt, som finnes erforderlig, såsom under- lag för taxeringen till krigskonjunkturskatt låta upprätta förslag till sådan taxering av envar skattskyldig, för vilken till krigskonjunkturskatt beskatt- ningsbar merinkomst ifrågakommer.

2 mom. Överensstämmer förslag enligt 1 mom. med deklaration, som avgivits av den skattskyldige, skall det så snart ske kan överlämnas till prövningsnämnden.

3 mom. Innehär förslag enligt 1 mom. avvikelse från den skattskyldiges deklaration eller är sådant förslag upprättat utan att deklaration avlämnats, skall det genom taxeringsintendentens försorg ofördröjligen i rekomen- derat brev tillställas den skattskyldige.

Skattskyldig, som icke åtnöjes med förslag till taxering, äger att inom viss vid förslagens översändande angiven tid till länsstyrelsen ingiva tili pröv- ningsnämnden ställda erinringar mot förslaget jämte den utredning han vill åberopa. Tid som nu sagts skall, där ej särskilda omständigheter göra det omöjligt, bestämmas till minst fjorton dagar efter förslagens mottagande.

Sedan taxeringsintendenten vidtagit de ändringar i förslaget, vartill erin- ringarna må föranleda, skall förslaget så snart ske kan föreläggas prövnings- nämnden.

19 §.

1 mom. Därest prövningsnämnden vid granskning av förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt finner anledning till annan avvikelse från detta än som föranledes av yrkande från den skattskyldige, bör denne där- om underrättas och erhålla tillfälle inkomma med erinringar, innan taxe- ringen fastställs.

2 mom. Prövningsnämnden skall, såvitt gäller fysisk eller juridisk per- son, som avses i 16 § 1 mom. första stycket, verkställa taxering till krigs- konjunkturskatt så snart ske kan efter det nämnden fastställt taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1947 dock senast den 30 juni 1948.

Såvitt gäller fysisk eller juridisk person, som avses i 16 § 1 mom. andra stycket, skall prövningsnämnden verkställa taxering till krigskonjunktur- skatt så snart ske kan efter det nämnden fastställt taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1948 dock senast den 30 juni 1949.

Taxeringsintendent samt medlem av prövningsnämnd må jämväl efter utgången av taxeringsåret 1947 eller, i fall som i föregående stycke avses, efter utgången av taxeringsåret 1948 framställa yrkande angående påföring av krigskonjunkturskatt enligt denna förordning.

Därest i 21 § här nedan omförmälda nämnd därtill lämnar medgivande, må beträffande skattskyldig, som bedriver rederi- eller varvsrörelse, taxeringen uppskjutas ytterligare, dock att taxering senast skall verkställas den 30 juni 1950. Framställning om uppskov som nu sagts skall ingivas senast den 31 december 1947 till länsstyrelsen i det län, där den skattskyldige taxerats eller, i fall som i andra stycket avses, skall taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

3 mom. Sedan prövningsnämnden verkställt taxeringen till krigskonjunkturskatt, antecknas denna i särskild längd (*krigskonjunkturskattelängd*) enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t.

4 mom. Till envar skattskyldig, som taxerats till krigskonjunkturskatt, skall vederbörande protokollförare senast å fjortonde dagen efter den, då protokollet justerades, i rekommenderat brev med mottagningsbevis översända utdrag ur krigskonjunkturskattelängden samt prövningsnämndens protokoll i vad den skattskyldige angår, dock att nämnda handlingar skola översändas senast den 15 januari 1948 i vad angår skattskyldiga, vilkas taxering till krigskonjunkturskatt verkställts senast den 31 december 1947.

20 §.

Kungl. Maj:t förordnar en i bokföring sakkunnig person att såsom konsulent biträda allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Där så prövas erforderligt förordnar Kungl. Maj:t jämväl, efter framställning av länsstyrelsen, sådan sakkunnig att såsom konsulent biträda taxeringsintendenten vid ifrågasvarande taxering.

Därjämte förordnar Kungl. Maj:t en särskild konsulent att tillhandagå taxeringsmyndigheterna med råd och upplysningar rörande taxering till krigskonjunkturskatt och att vara föredragande hos den nämnd som omförmäles i 21 §.

21 §.

Kungl. Maj:t förordnar en för hela riket gemensam nämnd (*centrala krigskonjunkturskattenämnden*) med uppgift att

dels efter framställning från taxeringsintendent eller från prövningsnämnd eller när anledning eljest anses föreligga avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till krigskonjunkturskatt,

dels lämna anvisningar om värdesättningen av surrogat- och ersättningsvaror vid taxering till krigskonjunkturskatt,

dels, när anledning därtill uppkommer, till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av denna förordning.

Nämnden skall bestå av ordförande och nio ledamöter. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande. För varje ledamot utses en suppleant.

Nämnden är beslutför, när sju medlemmar äro tillstädes.

Nämnden må, i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar, åtnjuta biträde av sakkunniga.

Beträffande nämndens verksamhet skola de i 110—112 §§ taxeringsförordningen meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

Om nämndens befogenhet att i visst fall medgiva uppskov med taxering stadgas i 19 § 2 mom.

22 §.

Deklaration eller annan uppgift enligt denna förordning skall av vederbörande myndighet biläggas och åtfölja den självdeklaration, till vilken den anknyter. Vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande självdeklaration skall äga tillämpning jämväl beträffande handling, som enligt vad nu sagts skall biläggas självdeklarationen.

Rörande rätt att taga del av självdeklaration samt av deklARATIONER och andra uppgifter enligt denna förordning skall vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande sakkunnig gälla om konsulent enligt denna förordning, och skall vad i nämnda mom. stadgas beträffande ordförande och ledamöter i prövningsnämnd gälla om ordförande och ledamöter i den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Rörande förbud för person, som sålunda fått del av självdeklaration eller deklARATION eller annan uppgift enligt denna förordning, att offentliggöra eller yppa dess innehåll skola föreskrifterna i 56 § 1 mom. och 57 § taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Ämbets- eller tjänsteman, vilken äger rätt att taga del av deklARATION till krigskonjunkturskatt, äger jämväl rätt att taga del av den självdeklaration, vid vilken den bilagts eller skall biläggas, jämte därtill hörande uppgifter enligt taxeringsförordningen.

23 §.

För taxeringen till krigskonjunkturskatt må granskning av skattskyldigs bokföring enligt bestämmande i varje särskilt fall av taxeringsintendenten verkställas av person, som verkställer bokföringsgranskning enligt taxeringsförordningen. Taxeringsförordningens föreskrifter skola härvid äga motsvarande tillämpning.

Dylik granskning må ock verkställas av konsulent, varom i 20 § förmäles.

24 §.

1 mom. Beträffande besvär över taxering till krigskonjunkturskatt så ock över beslut rörande restitution av sådan skatt skola taxeringsförordningens föreskrifter om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning med iakttagande att besvär rätt tillkommer den skattskyldige och vederbörande taxeringsintendent.

2 mom. Därest genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten sådan ändring sker i den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst under något av förkrigsinkomståren, att taxeringen till

krigskonjunkturskatt bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt anföras hos prövningsnämnden eller, därest denna taxering i annan ordning är föremål för prövning i högre instans, hos denna instans för att prövas i sammanhang med målet i övrigt.

Rätt att anföras besvär som nu sagts tillkommer den skattskyldige, där han ej gjort sig skyldig till underlåtenhet, som avses i 16 § 6 mom. första stycket, samt vederbörande taxeringsintendent. Beträffande tiden för besvärens ingivande och handläggningen av desamma skall 124 a § 1 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

25 §.

Äro för viss skattskyldig besvär samtidigt anhängiga över taxering enligt denna förordning och enligt taxeringsförordningen, skola besvären prövas i samband med varandra.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1947 eller år 1948 ändras eller påföres någon, skall samtidigt vidtagas därav betingad ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt, dock att, därest beslut om höjning av taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller påföring av sådan taxering meddelas av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, fråga om därav betingad höjning eller påföring av taxering till krigskonjunkturskatt skall handläggas av prövningsnämnd. Beslut rörande fråga som nyss sagts skall av prövningsnämnd meddelas så snart ske kan efter det kammarrättens utslag angående taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vunnit laga kraft eller Kungl. Maj:ts utslag angående samma taxering meddelats. Beträffande förslag i fråga om taxering till krigskonjunkturskatt i fall som nu avses skola bestämmelserna i 18 § äga motsvarande tillämpning under iakttagande att förslaget så snart ske kan bör tillställas den skattskyldige för erinringars avgivande. Vad sålunda stadgats angående prövningsnämnds handläggning av fråga rörande taxering till krigskonjunkturskatt skall dock ej äga tillämpning i fall där kammarrätten eller Kungl. Maj:t tidigare meddelat beslut angående samma taxering.

Det åligger länsstyrelsen att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i förekommande fall foga utdrag av krigskonjunkturskattelängden.

Eftertaxering.

26 §.

1 mom. Har skattskyldig i deklaration eller annan uppgift, som avgivits till ledning vid taxering enligt denna förordning eller vid hans taxering för inkomst eller förmögenhet, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts att han icke blivit taxerad till krigskonjunkturskatt eller att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, skall han eftertaxeras till krigskonjunkturskatt att utgå med det belopp, som genom berörda förfaran-

de undandragits staten. Vad nu sagts skall gälla jämväl i det fall då skattskyldig vid taxering enligt denna förordning erhållit avdrag för nedskrivning å kontraherad, vid beskattningsårets utgång icke levererad tillgång men kontraktet sedermera icke fullföljes. Beträffande eftertaxering enligt denna förordning skall vad i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhets-skatt är stadgat rörande eftertaxering till dylik skatt äga motsvarande tillämpning, med iakttagande av att eftertaxering icke må ske senare än den 31 december 1952 såvitt angår skattskyldiga, vilkas taxering skolat verkställas senast den 30 juni 1948 och icke senare än den 31 december 1953 såvitt angår skattskyldiga, vilkas taxering skolat verkställas senast den 30 juni 1949, samt att det skall ankomma på den skattskyldige att visa, att merinkomst, som fastställes på grund av eftertaxering, ej berott på förhållanden som i 1 § sägs.

2 mom. Därest eftertaxering ifrågakommer under år, då allmän taxering till krigskonjunkturskatt ej äger rum, skall eftertaxeringen verkställas av prövningsnämnden med motsvarande tillämpning av taxeringsförordningens bestämmelser, därvid iakttages att eftertaxeringen antecknas i krigskonjunkturskattelängd, vilken såsom bilaga fogas vid prövningsnämndens protokoll.

3 mom. Har genom uppgifter, som lämnats av skattskyldig till ledning för taxering till krigskonjunkturskatt, föranletts, att restitution av sådan skatt jämlikt 11 § 5 mom. felaktigt ägt rum, skall vad i 1 och 2 mom. härövan stadgas äga motsvarande tillämpning.

Särskilda bestämmelser.

27 §.

Har vid beräkning av merinkomst av rörelse nedsättning av inkomsten för beskattningsåret skett på grund av att vid beskattningsårets utgång befintlig dold reserv i lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse helt eller delvis bildats före beskattningsårets ingång genom nedskrivning, vilken enligt förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1940—1945 icke skulle kunnat godkännas och vilken icke heller beaktats vid tidigare års taxeringar, skall den myndighet, genom vars beslut nedsättningen skett, tillika besluta om de ändringar i tidigare års taxeringar till krigskonjunkturskatt, vilka betingas av den vidtagna åtgärden.

28 §.

Har skattskyldig genom att omlägga räkenskapsåret eller genom att till någon, som är ekonomiskt intresserad i hans näringsföretag eller kan öva inflytande på företagets ledning, försälja varor till lägre pris eller av honom köpa varor till högre pris än de i allmänhet gällande eller genom att vidtaga annan därmed jämförlig åtgärd obehörigen minskat merinkomsten för beskattningsåret, skall det belopp, varmed merinkomsten genom den vidtagna åtgärden minskat, tilläggas vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning.

Straffbestämmelse.

29 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration enligt denna förordning eller vid lämnande av uppgift som i 16 § sägs lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

Kostnader för taxeringsarbetet.

30 §.

Av taxeringen till krigskonjunkturskatt föranledda särskilda kostnader bestridas av statsmedel.

Tillämpningsföreskrifter.

31 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I fråga om skattskyldig, som avlidit före den 1 januari 1947, samt dödsbo efter sådan skattskyldig skola, i stället för bestämmelserna i 13 §, motsvarande stadganden i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 äga tillämpning.

Anvisningar

till 4 §.

1. Enligt punkt 1 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen, sådan denna lyder enligt lag den 17 juni 1938, skall för annan skattskyldig än aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk i rörelse avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag enligt nämnda lag hänföras till byggnad, under vissa förutsättningar upptagas till en del såsom intäkt av rörelse och till en del såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Med hänsyn till föreskriften i 2 § 1 mom. sista stycket i denna förordning skall vad sålunda stadgas icke gälla vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall därvid intäkten i sin helhet upptagas såsom intäkt av rörelse om och i den mån intäkten uppkommit under beskattningsåret, dock före den 1 januari 1946. Såsom av sistnämnda stadgande framgår skall motsvarande gälla även där intäkt genom dylik avyttring ej är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetskatt. Vad nu sagts avser även utfallande försäkringsbelopp vid förlust av tillgång varom är fråga och skall iakttagas beträffande såväl förkrigsinkomststären som beskattningsåret.

2. Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst av förvärvskälla hänförlig till rörelse för *förkrigsinkomståren* skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid värdering av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen under något av förkrigsinkomståren mera avsevärd nybildning av dold reserv ägt rum genom nedskrivning eller mera avsevärd minskning av sådan reserv skett genom uppskrivning, skall vid inkomstuppskattningen för vardera förkrigsinkomståret tilläggas under året gjord sådan nybildning eller avdragas under året inträdd sådan minskning av den dolda reserven.

b) Har avdrag för värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk för något av förkrigsinkomståren vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medgivits med belopp mera avsevärt överstigande vad som kan antagas hava motsvarat den verkliga värdeminskningen under året, skall det överskjutande beloppet tilläggas vid inkomstens uppskattning.

c) Har för något av förkrigsinkomståren avdrag skett för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller, med större belopp än som kan anses motsvara normal årsavsättning, till pensionering av anställda eller annat likartat ändamål, skall beloppet tilläggas vid inkomstuppskattningen.

Har å andra sidan för något av förkrigsinkomståren i inkomsten ingått belopp av sådant slag och av sådan storlek som uppenbarligen ej kan anses för rörelsen normalt, skall sådant belopp ej upptagas såsom intäkt.

d) Huru förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 6 och 9 här nedan.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda förkrigsinkomståren. Är det uppenbart, att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av förvärvskällan vid tiden närmast före krigsutbrottet, men kan det antagas, att ettdera förkrigsinkomstårets inkomst utgör ett bättre samt i och för sig godtagbart uttryck för nämnda årsinkomst, skall denna inkomst vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej bedrivit rörelse under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Hava förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala vinstresultat, skall jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp, som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Den omständigheten att ett av förkrigsinkomståren visat underskott bör i regel anses utgöra skäl att på sätt nu sagts bestämma jämförelseinkomsten till annat belopp än medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren.

Har den skattskyldige ej bedrivit ifrågavarande rörelse under något förkrigsinkomstår eller har han bedrivit densamma endast under del av sådant

år, fastställes jämförelseinkomsten med hänsyn till omständigheterna. Såsom exempel på i dylika fall ifrågakommande uppskattningsgrunder må följande anföras. Därest rörelsen övertagits från annan, som under förkrigsinkomståren eller ett av dessa bedrivit rörelse under likartade förhållanden, kan stundom jämförelseinkomsten fastställas med ledning av rörelsens resultat i förre innehavarens hand. Är åter fråga om ny rörelse eller övertagen rörelse, för vilken dylik beräkning av jämförelseinkomsten finnes ej kunna ifrågakomma, må denna fastställas med ledning av resultatet av annan jämförbar rörelse, som under förkrigsinkomståren bedrivits under likartade förhållanden. Står ej annan uppskattningsgrund till buds, må såsom jämförelseinkomst fastställas ett belopp, motsvarande skälig ränta antingen å eget kapital, beräknat enligt punkt 9 här nedan, eller, om därigenom större förmån vinnes, å såväl eget som upplånat kapital med avdrag för den å sistnämnda kapital under beskattningsåret belöpande räntan, i båda fallen med tillägg beträffande enskild skattskyldig av skäligt värde å dennes personliga arbetsinsats. Ränta å kapital som nu sagts må beräknas efter en räntefot av lägst sex procent. Till upplånat kapital må vid beräkning som nu avses ej hänföras varuskulder eller uppburna förskott å leveranser. Om ej särskilda förhållanden till annat föranleda, antages vid dylik beräkning kapitalet hava under hela jämförelseåret utgjort samma belopp som vid beskattningsårets ingång. Vid uppskattning av värdet å den personliga arbetsinsatsen må skälig hänsyn tagas till intäktsbelopp, som rörelseidkaren under förkrigsinkomståren erhållit i annan verksamhet. Har rörelse av den skattskyldige bedrivits endast under senare delen av det sista förkrigsinkomståret, kan för den förra delen av detta år motsvarande tillämpning av nu angivna regler ifrågakomma. I dylikt fall anses så stort kapital hava varit under förra delen av året nedlagt i rörelsen, som när rörelsen började bedrivas var nedlagt i denna.

För fysisk person må jämförelseinkomsten beträffande förvärvskälla, av vilken han haft sin huvudsakliga försörjning, ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Såsom lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen enligt 4 § skall vid det antagna jämförelseårets slut alltid anses lagret vid det sista förkrigsinkomstårets utgång, uppskattat i överensstämmelse med räkenskapernas värdesättning vid denna tidpunkt, även där ett jämkat värde antagits vid uppskattning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Vid uppskattning av inkomst för *beskattningsåret* skall den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst hänförlig till rörelse, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån nedan givna särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1946 tillägg gjorts för vid dylik taxering ej medgiven nedskrivning under nästföregående beskattningsår

av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall hänsyn härtill tagas vid värdering av lagret vid beskattningsårets ingång och skall följaktligen vid inkomstuppskattningen avdrag medgivnas med belopp svarande mot nämnda tillägg. Har skattskyldig vid inkomstuppskattningen för det beskattningsår, som taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1946 avsåg, åtnjutit avdrag för i räkenskaperna ej gjord nedskrivning av lagertillgångar, skall ett mot detta avdrag svarande belopp tilläggas vid inkomstuppskattningen.

b) Lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse vid beskattningsårets utgång må ej vid inkomstuppskattningen nedskrivas till lägre belopp än som erhålles vid uppskattning enligt de principer och den prisnivå som tillämpats beträffande lagervärderingen för jämförelseårets utgång, d. v. s. uppskattningen enligt räkenskaperna av lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång (förkrigslagret). Därest det vid uppskattning enligt sagda principer och prisnivå befinnes, att lagret vid beskattningsårets utgång översteg förkrigslagret, må dock ej beträffande lagerökningen godkännas nedskrivning till lägre värde än 140 procent av anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång. Därvid iakttages att, om lagret vid utgången av augusti 1939 (krigsutbrottet) visas hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, lagret vid krigsutbrottet skall räknas såsom förkrigslager samt att i dylikt fall beträffande så stor del av det vid beskattningsårets utgång befintliga lagret, som motsvarar lagerökningen under tiden från det sista förkrigsinkomstårets utgång till krigsutbrottet, ej må godkännas nedskrivning till lägre värde än anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet för denna del av förkrigslagret.

Beträffande värdesättning av lagertillgångar i fall, varom i närmast följande båda stycken förmåles, skola i stället för de ovan angivna bestämmelserna gälla vad nedan stadgas.

Om den skattskyldige visar, att anskaffningskostnaden å lagret i dess helhet vid beskattningsårets utgång ej uppgick till 140 procent av anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång eller, där lagret vid krigsutbrottet utgör förkrigslager, till 140 procent av anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet, må lagerökning upptagas till den vid beskattningsårets utgång gällande anskaffningskostnaden. Kan skattskyldig visa, att före taxeringens avslutande värdet å lagret i dess helhet nedgått under vad nyss angivits, bör lagerökningen upptagas till detta lägre pris, i den mån den skattskyldige genom priset lidit eller kommer att lida förlust. Har den skattskyldige försålt lagret eller delar därav till pris, som uppenbarligen understiger gällande marknadsvärde, skall dock vid tillämpning av vad nyss sagts hänsyn till sådan försäljning icke tagas.

Har skattskyldig vid beskattningsårets utgång lager av sådan vara, beträffande vilken staten garanterat visst försäljningspris, må lagret, i den mån detsamma överstiger förkrigslagret, icke upptagas till lägre värde än som motsvarar anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång.

I de fall lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas som förkrigs-

lager och lagerökning därefter skett må vid inkomststopp-skattningen lagret vid beskattningsårets utgång sålunda ej nedskrivas till lägre belopp än summan av värdet å förkrigs-lagret uppskattat efter i första stycket angivna principer och prisnivå och värdet å lagerökningen uppskattat till 140 procent av anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång eller, i fall som i tredje och fjärde styckena angivits, till anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång respektive vid taxeringens avslutande. I de fall åter då lagret vid krigsutbrottet räknas som förkrigs-lager må lagret vid beskattningsårets utgång nedskrivas enligt förut i detta stycke angivna grunder med iakttagande därjämte att beträffande den del av lagret, som motsvarar lagerökningen från det sista förkrigsinkomstårets utgång till krigsutbrottet, ej må godkännas nedskrivning till lägre värde än anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet. Vid tillämpning av vad i detta stycke stadgas skall dock vid bedömning av nedskrivningen hänsyn tagas till inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak, så ock till i vad mån efterfrågan å tillgången kan antagas bli minskad eller upphöra, när normala förhållanden åter inträda.

Om den dolda reserven i det vid beskattningsårets utgång befintliga lagret vid uppskattning, såvitt angår den del av lagret som motsvarar förkrigs-lagret, till förkrigspris och, såvitt angår lagerökningen, till 140 procent av förkrigspriset eller, i fall som i tredje och fjärde styckena angivits, till anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång respektive vid taxeringens avslutande ej är större än den dolda förkrigsreserv, som avses i 4 § 4 mom. första stycket [jfr punkt 12 a) här nedan], skall lagret ej anses nedskrivet till lägre belopp än som godkännes enligt förra stycket. Vid beräkning, som nu sagts, må uppskattning av lagertillgångarna ske till anskaffningsvärdet vid beskattningsårets utgång, om detta värde understiger förkrigspriset. Med förkrigspris förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet eller, därest lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigs-lager, vid sistnämnda tidpunkt.

Har den skattskyldige ej vid sista förkrigsinkomstårets utgång haft lagertillgång, må vid uppskattningen av inkomsten för beskattningsåret vid nämnda års utgång befintlig lagertillgång ej nedskrivas till lägre värde än som kan antagas hava motsvarat 140 procent av kostnaden för att anskaffa tillgången vid utgången av augusti 1939, skäligen reducerat med hänsyn till redan inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak eller till befarad värdeminskning vid krigskonjunktorens upphörande eller dessförinnan. Sådana lagertillgångar, som avses i fjärde stycket i denna anvisningspunkt, må dock icke nedskrivs till lägre värde än anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång.

c) Om lagret vid beskattningsårets utgång, värderat till förkrigspris, understiger motsvarande värde å förkrigs-lagret, må avdrag vid inkomststopp-skattningen medgivas med 40 procent av skillnaden. Är anskaffningskostnaden å lagret i dess helhet vid beskattningsårets utgång lägre än 140 procent av förkrigspriset, skall vid tillämpning av vad nu sagts avdrag medgivas med ett däremot svarande lägre belopp.

d) Som lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse må endast räknas levererade tillgångar av omnämnt slag. Om lagret vid beskattningsårets utgång, värderat till förkrigspris, är mindre än förkrigs-lagret, må dock lika med levererad vara anses så stor del av kontraherad varumängd, som vid värdering till förkrigspris motsvarar lagerminskningen.

e) Vad ovan stadgats angående värdesättning å lagertillgångar skall icke äga tillämpning beträffande kostnader nedlagda å av annan beställt fartyg eller å byggnad, som uppföres på entreprenad. I fall varom nu är fråga må fartyget eller byggnaden vid inkomstuppepskattningen icke upptagas till lägre värde än som motsvarar de kostnader för material och arbetslöner, vilka vid beskattningsårets utgång nedlagts å fartyget eller byggnaden, därest icke den skattskyldige visar, att betalning för ifrågavarande kostnader icke influ-tit före taxeringens avslutande eller grundad anledning finnes att antaga, att betalning icke kommer att inflyta. Bedriver skattskyldig verksamhet som till väsentlig del består i tillverkning på beställning av maskiner, transport-medel, krigsmateriel eller andra verkstadsprodukter, och har förskottsbeta-ning erhållits i anledning av beställning, skall vad nu sagts om värdering av beställt fartyg och å entreprenad uppförd byggnad äga motsvarande till-lämpning.

f) Avdrag för nedskrivning å kontraherade men vid beskattningsårets ut-gång icke levererade varor må, utom i fall som ovan under d) avses, med-givas allenast i den mån den skattskyldige visar, att inköpspriset för till-gångar av samma slag vid beskattningsårets utgång understiger det kontra-herade priset, eller gör sannolikt att dylikt prisfall kommer att inträffa in-nan tillgångarna levereras eller av den skattskyldige i oförändrat eller för-ädlat skick försäljas.

Avdrag må, såvitt angår skattskyldig, som bedriver varvsrörelse, medgi-vas å före beskattningsårets utgång ingångna kontrakt avseende framtida leverans av fartyg, om och i den mån skattskyldig före taxeringens avslu-tande visar, att förlust uppkommit eller kan uppkomma därigenom att den skattskyldige icke erhållit eller kommer att erhålla betalning för kostnader för material och arbetslöner, som nedlagts å fartyget.

g) Vid tillämpning av vad ovan stadgats skall iakttagas att lager av till-gångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse samt kontrakt å sådana tillgångar vid inkomstuppepskattning enligt denna förordning ej må värdesättas till lägre belopp än det bokförda värdet vid beskattningsårets utgång.

h) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt åren 1940—1946 eller nå-got av dessa år avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrigsreserv i till-gångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, och har under beskattningsåret den avgångna dolda förkrigsreserven genom nybildning av motsvarande dold reserv helt eller delvis återvunnits, skall ett belopp sva-rande mot återvinningen tilläggas vid inkomstuppepskattningen för detta år, dock att, därest återvinning skett av dold förkrigsreserv som minskats un-der det beskattningsår som låg till grund för 1940 års taxering till krigs-

konjunkturskatt, tillägg för återvinningen i denna del ej skall göras med mera än skillnaden mellan det belopp, för vilket avdrag för minskning av den dolda förkrigsreserven åtnjutits vid nämnda taxering, och återvinningen av samma reserv under de beskattningsår, som 1941—1946 års taxeringar avsågo.

Återvinningen under beskattningsåret av avgången dold förkrigsreserv utgöres av skillnaden mellan *å ena sidan* det belopp, varmed vid uppskattning för taxering till krigskonjunkturskatt lagret vid beskattningsårets utgång var nedskrivet, såvitt angår den del av lagret, som motsvarar förkrigs-lagret, under förkrigspriset och, såvitt angår lagerökningen, under 140 procent av förkrigspriset eller i fall som i tredje och fjärde styckena punkt 4 b) här ovan angivits under anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång respektive vid taxeringens avslutande och *å andra sidan* det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets ingång var nedskrivet under förkrigspriset, dock högst skillnaden mellan det belopp, varmed dold förkrigsreserv minskats under tidigare beskattningsår, och det belopp, som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1946 års taxeringar avsågo. I fall som avses i punkt 4 e) här ovan skall emellertid vid beräkning av återvinning av dold förkrigsreserv hänsyn i stället tagas till det belopp, varmed de i sistnämnda punkt angivna tillgångarna vid beskattningsårets utgång voro nedskrivna under de verkliga kostnaderna.

Avdrag för minskning av dold förkrigsreserv vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1940 skall anses hava åtnjutits högst med det belopp, som motsvarar den vid nämnda taxering uppskattade merinkomsten.

i) Har skattskyldig under beskattningsåret i rörelsen tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk eller eget skogsbruk och därvid tillämpat pris-sättning efter andra principer än under jämförelseåret, skall vid inkomst-uppskattningen sådan jämkning vidtagas, som erfordras för åstadkomman-de av likformighet vid inkomstberäkningen.

j) För värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk medgives i regel avdrag efter sam-ma grunder som tillämpats vid uppskattning enligt denna förordning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret, eller, där beräkning efter sådan grund ej kan ske, med belopp motsvarande den med utgångspunkt från an-skaffningskostnaden beräknade verkliga värdeminskningen. Avdrag för vär-deminskning överstigande den normala av sådant slag, som avses i punkt 3 c) fjärde stycket anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen, medgives i den mån denna värdeminskning visas hava uppkommit under beskatt-ningsåret, dock före den 1 januari 1946, och motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. I räkenskaperna gjort avdrag å före sistnämnda dag an-skaffad tillgång som nu sagts för överpris eller merkostnad av sådant slag, som angives i femte stycket nämnda anvisningspunkt, skall likaledes få åtnjutas, dock, där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oav-skrivna värdet å tillgången nedbringas till 140 procent av det pris den kan anses hava betingat vid utgången av augusti 1939.

Kan det med hög grad av sannolikhet förutses att tillgång för stadigvarande bruk, som anskaffats före den 1 januari 1946, skall helt förlora sitt värde efter krigskonjunkturens upphörande, bör emellertid avdrag få ske för hela anskaffningskostnaden, om motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. Har fartyg nyanskaffats före den 1 april 1947 eller har tillgång för stadigvarande bruk, som den skattskyldige innehåft före krigsutbrottet, gått förlorad eller utrangerats och annan liknande tillgång anskaffats i dess ställe före den 1 januari 1946 eller, såvitt angår fartyg, före den 1 april 1947, må avdrag för överpris åtnjutas högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet nedbringas till förkrigsvärdet å den anskaffade tillgången eller, om detta värde överstiger motsvarande värde för den förlorade eller utrangerade tillgången, till summan av förkrigsvärdet å denna tillgång och — i regel — 140 procent av det belopp varmed förkrigsvärdet å den anskaffade tillgången överstiger förkrigsvärdet å den förlorade eller utrangerade tillgången. Har skattskyldig, som jämlikt 19 § 2 mom. erhållit uppskov med taxeringen, före den 1 januari 1946 förlorat eller utrangerat fartyg, må avdrag för överpris som nyss sagts medgivas, om nytt fartyg som ersättning för det förlorade eller utrangerade inköpts senast tre månader före den dag taxeringen enligt den centrala krigskonjunkturskattenämndens beslut skall vara verkställd. I vissa fall kan Kungl. Maj:t med stöd av särskilt av riksdagen meddelat be- myndigande att medgiva eftergift beträffande krigskonjunkturskatt fastställa särskild grund för beräkning av avdrag för överpris eller merkostnad.

Nedskrivning av värdet å rättigheter till leverans av tillgångar för stadigvarande bruk enligt ej fullgjorda köpekontrakt medgives enligt följande regler. Har tillgång för stadigvarande bruk, som den skattskyldige innehåft före krigsutbrottet, gått förlorad eller utrangerats och kontrakt slutits före den 1 januari 1946 om inköp av annan liknande tillgång i dess ställe, må avdrag för överpris åtnjutas enligt motsvarande regler som i föregående stycke angivas beträffande redan levererade tillgångar. I annat fall än nyss är sagt må nedskrivning av värdet å rättighet till leverans av tillgång för stadigvarande bruk icke medgivas, dock att beträffande sådant köpekontrakt å fartyg, som slutits före den 1 april 1947, avdrag för överpris må åtnjutas högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet nedbringas till 140 procent av förkrigsvärdet å det kontraherade fartyget.

Har skattskyldig försålt fartyg efter utgången av år 1945 men före den 1 april 1947, eller, i de fall skattskyldig erhållit uppskov med taxeringen enligt 19 § 2 mom., senast tre månader före den dag, då taxeringen enligt den centrala krigskonjunkturskattenämndens beslut senast skall vara verkställd, skall överprisavdrag, som i enlighet med vad ovan sagts må åtnjutas å anskaffat fartyg och å sådant köpekontrakt, som omförmäles i sista meningen av nästföregående stycke, minskas med den vid försäljningen erhållna vinsten.

k) Om tillgång för stadigvarande bruk undergått värdeminskning genom att nödiga reparationer måst eftersättas under den tid kriget varat, må avdrag vid inkomstuppskattningen åtnjutas med det belopp, vartill värdeminskningen enligt den skattskyldiges utredning uppgått. Därvid iakttages att, om den skattskyldige vid taxering till krigskonjunkturskatt åren 1940—1946 på grund av eftersatta reparationer eller annan omständighet erhållit högre värdeminskningensavdrag än vad normalt skulle hava medgivits, avdraget för beskattningsåret skall i motsvarande mån minskas.

Därest icke den skattskyldige förebringat sådan utredning som i föregående stycke avses, må avdrag för värdeminskning på grund av eftersatta reparationer åtnjutas med högst ett belopp utgörande 140 procent av skillnaden mellan å ena sidan sex gånger medeltalet av reparationskostnaderna under förkrigsinkomståren, i den mån de ej tillagts vid jämförelseinkomstens beräkning, och å andra sidan summan av motsvarande kostnader under beskattningsåren 1941—1946, reducerade till förkrigspris. Vid beräkning av reparationskostnaderna för förkrigsinkomståren skall skäligen jämkning av beloppen ske, därest reparationskostnaderna nämnda år varit onormalt höga eller onormalt låga.

l) Har avdrag erhållits för nedskrivning å fordringar eller aktier vid taxering till krigskonjunkturskatt åren 1940—1946 och hava nämnda tillgångar återfått sitt värde helt eller delvis efter det kriget upphört eller finnes grundad anledning till antagande att tillgångarna skola helt eller delvis återfå sitt värde, skall motsvarande belopp tilläggas vid inkomstuppskattningen.

m) Beträffande rörelse, för vilken ej förts handelsböcker och beträffande vilken på den grund ovan givna bestämmelser om i räkenskaperna vidtagna åtgärder ej kunna tillämpas, må i motsvarande avseende hänsyn tagas till vad som i det särskilda fallet synes skäligt.

n) Avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller investeringsfond är ej medgivet, ej heller avdrag för omkostnad som uppenbarligen haft till syfte att nedbringa beskattningen för beskattningsåret. Har under beskattningsåret omkostnad gjorts för en mera omfattande representation eller dylikt än under förkrigsinkomståren, bör avdrag för omkostnaden såvitt angår den ökade representationen medgivas endast i den mån den betingats av rörelsens utvidgning eller andra särskilda förhållanden.

Har kooperativ förening, som under beskattningsåret av vinsten å sin kooperativa verksamhet lämnat pristillägg eller annan utdelning i förhållande till av föreningen gjorda köp, vid utdelningens beräkning tillämpat andra grunder än under närmast föregående år då sådan utdelning förekommit, må vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning avdrag medgivas allenast med belopp motsvarande det vartill utdelningen skulle uppgått, om de senast tillämpade grunderna kommit till användning eller, därest större förmån för föreningen därigenom skulle vinnas, med belopp motsvarande medeltalet av utdelningarna under beskattningsåren 1940—1945, dock lägst tre procent av summan av föreningens under beskattningsåret från delägarna gjorda inköp.

Avdrag för kostnad för pensionering av anställda eller annat likartat än-

damål med belopp överstigande medeltalet av liknande avdrag för förkrigsinkomståren medgives allenast i den mån kostnadsökningen kan anses erforderlig för normal årsavsättning på grund av ökade verkliga förpliktelser eller dylikt förhållande. Har sådan förpliktelse ingåtts efter utgången av augusti 1939, iakttages, *dels* att avdrag ej medgives i den mån med kostnaden avses att åt någon bereda högre pension än dubbla det belopp som angives i 9 § tredje stycket lagen den 18 juni 1937 om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, i förekommande fall förenad med s. k. kapitalunderstöd å högst 4 000 kronor, *dels* att avdrag för s. k. övergångskostnad ej medgives med mera än en tiondel av hela det belopp av sådan kostnad som härrör av den ökade förpliktelsen i den mån den ej avser högre pensioner än nyss sagts, *dels ock* att i regel avdrag ej medgives med högre belopp än i medeltal 4 000 kronor för envar av de befattningshavare som pensioneringen avser.

o) Rörelseidkare, som lämnat bidrag till institut vilket under statens medverkan bildats för bedrivande av tekniskt-vetenskaplig forskning inom den bransch som rörelseidkaren företräder, äger avdraga sådant bidrag till hälften i den mån bidraget är att anse såsom anläggningsbidrag och i sin helhet i den mån bidraget är att hänföra till driftsbidrag.

p) Huru vid fastställande av inkomsten för beskattningsåret förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 6 och 9 här nedan.

5. Vid uppskattning av bankaktiebolags inkomst skall avdrag ske med belopp motsvarande den vinst, som för iakttagande av bestämmelserna i 49 § lagen om bankrörelse rörande inlåningens förhållande till bolagets egna fonder användes för avsättning till dylika fonder.

6. I rörelseinkomsten för annan rörelseidkare än sådan som bedriver penningrörelse inräknas ej beträffande vare sig förkrigsinkomståren eller beskattningsåret behållen *utdelning* å svenska aktier eller å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

7. Därest vid beräkning enligt denna förordning av merinkomst av apoteksrörelse framkommer vinst, för vilken apoteksinnehavaren, om vinsten redovisats i räkenskaperna för beskattningsåret, varit skyldig att enligt vad därom särskilt är stadgat erlagga allmän avgift, skall vid inkomststoppskattningen avdrag medgivas med det belopp, varmed avgiften enligt den skattskyldiges utredning skolat utgöras.

8. Vid beräkning av uppskattad merinkomst av *uppfinnarverksamhet* skall iakttagas, att den under beskattningsåret åtnjutna intäkten genom exploatering av viss uppfinning, vare sig den utgjort engångsersättning eller royalty eller dylikt, till en del kan vara att betrakta såsom gottgörelse för kostnader i samband med uppfinningen, däri inräknad ersättning för uppfinnarens eget förberedande arbete. I följd härav bör i fall, då det förberedande arbetet med uppfinningen påbörjats under tidigare år, inkomsten för beskattningsåret minskas med det belopp som kan anses motsvara gottgörelse för sådana kostnader, i den mån avdrag för desamma ej utnyttjats vid taxering till krigs-

konjunkturskatt tidigare år, och det mot kostnaderna svarande beloppet skäligt fördelas på den tid under vilken det förberedande arbetet pågått. I förekommande fall bör alltså hänsyn till nämnda kostnader tagas även vid fastställande av jämförelseinkomsten för förvärvskällan.

9. a) För vardera förkrigsinkomståret så ock för beskattningsåret skall vid taxeringen angivas beräknad *ränta å eget kapital i rörelsen* efter en räntefot av fem procent samt, därest det egna kapitalet under beskattningsåret ökats sedan förkrigsinkomståren, beträffande kapitalökningen efter en räntefot av sex procent. Ingår i kapitalökning, som uppkommit genom besparing av vinstmedel från tidigare år, kapital som ej under någon del av beskattningsåret använts i rörelsen utan varit insatt i riksbanken eller annan bank eller eljest utlånat eller tillfälligt disponerat utom rörelsen, må dock ej ränta å detta kapital beräknas till högre belopp än som faktiskt tillkommit den skattskyldige. Vad angår jämförelseåret skall räntan beräknas å det egna kapital, som anses då hava varit nedlagt i rörelsen, därvid räntan beräknas till medeltalet av räntorna för förkrigsinkomståren, såvitt ej annan grund än medeltalsberäkning tillämpats vid jämförelseinkomstens fastställande, i vilket fall räntan bör beräknas efter grund som finnes skälig.

b) Såsom eget kapital i rörelsen utom i fall som avses i 4 § 6 mom. anses det belopp, varmed tillgångarna överstiga skulderna enligt den värdesättning, som skett i räkenskaperna,

dock att beträffande kapital nedlagt i maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk hänsyn skall tagas till den särskilda värdesättning av tillgångarna, som ligger till grund för inkomstuppskattningen enligt denna förordning, såtillvida att i eget kapital inräknas, för andra förkrigsinkomståret hälften av skillnaden mellan de i räkenskaperna för första förkrigsinkomståret gjorda avskrivningarna och de vid inkomstuppskattningen för samma år medgivna avskrivningarna samt för beskattningsåret hälften av skillnaden mellan i räkenskaperna gjorda och vid inkomstuppskattningen medgivna avskrivningar för vart och ett av förkrigsinkomståren och de beskattningsår, för vilka taxering till krigskonjunkturskatt därefter ägt rum, eller, därest de vid inkomstuppskattningen för nämnda år medgivna avskrivningarna äro större än de i räkenskaperna verkställda, eget kapital minskas med hälften av det överskjutande beloppet,

samt att beträffande kapital nedlagt i fartyg, som använts i rörelsen under båda förkrigsinkomståren men försålts eller förlorats före beskattningsårets ingång, i eget kapital för vardera förkrigsinkomståret inräknas hälften av den dolda reserv i fartyget, som enligt räkenskapernas värdesättning fanns vid första förkrigsinkomstårets ingång.

Vid beräkning av eget kapital skall iakttagas, bland annat,

att i tillgångarna ingående värde å svenska aktier eller andelar i svenska ekonomiska föreningar icke skall medräknas för annan skattskyldig än sådan, som bedriver penningrörelse,

att avskrivnings-, förnyelse- eller annan liknande fond skall räknas såsom skuld, i den mån den motsvaras av bokfört värde å tillgång, till vilken den hänförs sig.

att såsom skuld skall räknas investeringsfond för ersättande av förkrigs-lager,

att avsättning i räkenskaperna för framtida skattebetalning ej skall räknas såsom skuld,

att, därest sådan skuld till pensionsstiftelse enligt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, å vilken icke utgår ränta till stiftelsen, i genomsnitt under beskattningsåret överstiger medeltalet av motsvarande skulder under förkrigsinkomståren, det överskjutande beloppet vid ifråga varande taxering ej skall räknas såsom skuld, samt

att i eget kapital ej inräknas årets vinst, medan å andra sidan årets förlust ej får avräknas.

Beträffande rörelseidkare, vilken i sina räkenskaper upptagit andra tillgångar och skulder än sådana hänförliga till rörelsen, iakttages, att bedömandet av vad som skall anses hava hört till rörelsen eller ej för förkrigsinkomståren och beskattningsåret bör ske efter såvitt möjligt likformiga grunder.

Vid beräkning av eget kapital i fall som avses i 4 § 6 mom. skall vad i denna punkt stadgas äga motsvarande tillämpning med iakttagande därjämte att fastighet, som vid tillämpning av ovan meddelade bestämmelser upptagits till belopp understigande det vid sista förkrigsinkomstårets utgång gällande taxeringsvärdet, må vid beräkningen upptagas till nämnda belopp. Vad nu stadgats äger ej avseende å sådan del av fastighets värde som vid taxeringen redovisats såsom särskilt maskinvärde.

10. Vid fastställande av *uppskattad merinkomst* av viss förvärvskälla i rörelse förfäres på följande sätt:

Från den del av inkomsten för beskattningsåret, som enligt bestämmelserna i punkt 16 här nedan belöper å tiden före den 1 januari 1946, avdrages jämförelseinkomsten. Omfattar den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, längre eller kortare tid än tolv månader, ökas eller minskas jämförelseinkomsten med hänsyn därtill.

Det erhållna skillnadsbeloppet minskas i förekommande fall med sådant belopp, varmed enligt punkt 9 beräknad ränta för beskattningsåret överstiger räntan för jämförelseåret, eller ökas med sådant belopp, varmed räntan för beskattningsåret understiger räntan för jämförelseåret, därvid iakttages att, om jämförelseinkomsten beräknas för längre eller kortare tid än ett år, ränteskillnaden i motsvarande mån jämkas.

11. Vid beräkning av *uppskattad inkomstminskning* — däri i förekommande fall inräknas underskott — skola de bestämmelser, som gälla för beräkning av uppskattad merinkomst, äga motsvarande tillämpning. Uppskattad inkomstminskning framkommer alltså efter tillägg eller avdrag i förekommande fall av beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital. Emellertid skall, där jämförelseinkomsten fastställs till högre belopp än det som motsvarar den högsta inkomsten under något av åren 1937—1939 eller däremot svarande räkenskapsår, beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från den högsta av dessa inkomster. I fall, då

verksamheten för vart och ett av nämnda år utvisar underskott, skall beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från det minsta av de underskottsbelopp som något av åren utvisar. Om den skattskyldige ej haft förvärvskällan under båda förkrigsinkomståren, må beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas efter grund som finnes skälig.

Vad ovan sagts angående jämförelseinkomstens beräkning skall jämväl gälla då fråga är om tillämpning av 11 § 5 mom.

12. a) Såsom *dold förkrigsreserv* anses enligt 4 § 4 mom. första stycket det belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid krigsutbrottet visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt. Har ej enligt punkt 4 b) här ovan utredning företetts rörande lagret vid krigsutbrottet, må emellertid såsom *dold förkrigsreserv* antagas det belopp, varmed lagrets verkliga värde vid sista förkrigsinkomstårets utgång visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning då gällande värde.

Det verkliga värdet av lagertillgång bestämmes efter tillgångens förkrigspris, varmed, såsom framgår av punkt 4 b) här ovan, förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet eller, därest lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Med tillgångs i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde förstås, där den dolda förkrigsreserven fastställles med hänsyn till förhållandena vid krigsutbrottet, summan av det bokförda värdet vid sista förkrigsinkomstårets utgång och den verkliga anskaffningskostnaden för den lagerökning, som skett från denna tidpunkt till krigsutbrottet, och, där den dolda förkrigsreserven fastställles med hänsyn till förhållandena vid sista förkrigsinkomstårets utgång, det bokförda värdet vid denna tidpunkt.

Minskning av *dold förkrigsreserv* under beskattningsåret utgöres följaktligen, därest lagret vid nämnda års utgång icke överstiger förkrigslagret, av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, vartill den dolda förkrigsreserven vid beräkning enligt ovan angivna grunder uppgått, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning enligt denna förordning var nedskrivet under förkrigspris, med avdrag av skillnaden mellan det belopp, varmed avdrag för *dold förkrigsreserv* åtnjuts under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1946 års taxeringar avsågo.

Härvid skall dock iakttagas att i fall, som avses i punkt 4 e) här ovan, hänsyn i stället skall tagas till det belopp, varmed de i sistnämnda punkt angivna tillgångarna vid beskattningsårets utgång voro nedskrivna under de verkliga kostnaderna.

Skulle däremot lagret vid beskattningsårets utgång överstiga förkrigslagret, utgöres minskningen av *dold förkrigsreserv* under nämnda år av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, vartill den dolda förkrigsreserven vid beräk-

ning enligt ovan angivna grunder uppgått, och å andra sidan det belopp, varmed vid beskattningsårets utgång befintligt lager vid uppskattning enligt denna förordning var nedskrivet, såvitt angår den del av lagret som i förkrigsvärde motsvarar förkrigslagret, under förkrigspriset och, såvitt angår den del av lagret som motsvarar lagerökningen, under 140 procent av förkrigspriset, med avdrag av skillnaden mellan det belopp, varmed avdrag för dold förkrigsreserv åtnjutits under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1946 års taxeringar avsågo. Härvid skall dock iakttagas *dels* att i fall, som i tredje och fjärde styckena i punkt 4 b) här ovan avses, hänsyn i stället skall tagas till det belopp, varmed lagerökningen vid beskattningsårets utgång var nedskrivet under anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång respektive vid taxeringens avslutande, *dels ock* att i fall, som avses i punkt 4 e) här ovan, hänsyn i stället skall tagas till det belopp, varmed de i sistnämnda punkt angivna tillgångarna voro nedskrivna under de verkliga kostnaderna.

b) Vid beräkning av dold förkrigsreserv i maskiner, inventarier eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk skall med verkliga värdet å sådan tillgång vid utgången av augusti 1939 förstås dess försäljningsvärde vid nämnda tidpunkt.

13. Vad angår *bevisning enligt 4 § 4 mom. andra stycket* må såsom exempel på omständigheter, som den skattskyldige kan med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga, anföras,

att inkomstökningen helt eller delvis i följd av vidtagna rationaliseringsåtgärder skulle hava uppkommit även om förhållanden som omförmälas i 1 § ej inträffat,

eller att till följd av sådana före utgången av augusti 1939 ingångna leveransavtal, som icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §, inkomstökningen skulle hava uppkommit även om sådana förhållanden ej inträffat,

eller att inkomstökningen helt eller delvis framstår som ett naturligt led i en utveckling, vilken icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §.

14. När Kungl. Maj:t jämlikt föreskriften i 4 § 5 mom. bestämt *särskild grund* för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 §, är skattskyldig likväl berättigad att med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga, att merinkomsten ej till någon del eller endast till mindre del berott av sådana förhållanden. Förebringas å andra sidan vid taxeringen beträffande viss skattskyldig bärande sannolikhetsskäl för att merinkomsten till större del eller i sin helhet berott på förhållanden som i 1 § avses, skall den taxerade merinkomsten bestämmas med hänsyn därtill.

Uppskattad merinkomst, som hänför sig till livförsäkringsrörelse eller till yrkesmässigt bedriven vetenskaplig, litterär eller konstnärlig verksamhet, verksamhet som läkare, veterinär, tandläkare, konsulterande ingenjör eller

arkitekt eller därmed jämförlig yrkesutövning, skall antagas ej hava berott på förhållanden som avses i 1 §, såvitt ej bärande sannolikhetsskäl förbringas för att merinkomsten berott på sådana förhållanden. Kungl. Maj:t äger jämväl för särskilt bestämt annat slag av till rörelse hänförlig verksamhet än nu sagts bestämma att den skall i avseende varom här är fråga likställas med sådan verksamhet.

15. Beträffande *handelsbolag, kommanditbolag, enkelt bolag eller rederi* sker uppskattning av inkomst med motsvarande tillämpning av de i 3 och 4 §§ meddelade bestämmelserna. För företaget såsom sådant bestämmes uppskattad merinkomst eller inkomstminskning samt fastställs i vad mån denna skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, varjämte utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs beräknas. Av sålunda fastställt belopp påföres envar av delägarna vad på honom belöper för att vid beräkning av den taxerade merinkomsten medräknas som om fråga vore om en delägarrens egen förvärvskälla. Med hänsyn till bestämmelserna i 9 § om skattens beräkning skall envar delägare jämväl påföras på honom belöpande jämförelseinkomst. Motsvarande skall gälla beträffande delägare i s. k. gruvbolag.

Därjämte iakttages, att vid bestämmande av den taxerade merinkomsten beträffande delägare, för vilken den på honom belöpande jämförelseinkomsten ej uppgår till 3 000 kronor, skall, därest delägaren deltagit i företagets skötsel och därav haft sin huvudsakliga försörjning, beräknas ett extra avdrag svarande mot det belopp varmed den på delägaren belöpande jämförelseinkomsten understiger 3 000 kronor. I fall som nu sagts skall vid tillämpning av bestämmelserna i 9 § såsom jämförelseinkomst anses ett belopp av 3 000 kronor.

16. Den enligt denna förordning beräknade inkomsten för beskattningsåret skall fördelas på tiden före och efter årsskiftet 1945/46. Från fördelning skall dock undantagas intäkt, som uppkommit före den 1 januari 1946 vid avyttring av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier, så ock belopp varmed dold förkrigsreserv i dylika tillgångar kan hava minskat före nyssnämnda tidpunkt. Om inkomsten för beskattningsåret nedbringats genom att lagret nedskrivits till förkrigspris eller ökats genom att lagret uppskrivits över nämnda pris skall jämväl, därest lagret vid beskattningsårets utgång översteg förkrigslagret, från fördelningen undantagas det belopp, varmed lagerökningens värde, beräknat till 140 procent av förkrigsvärdet eller — i fall som avses i tredje och fjärde styckena i punkt 4 b) här ovan — till anskaffningskostnaden vid beskattningsårets utgång respektive vid taxeringens avslutande, översteg lagerökningens värde räknat i förkrigspris. Vidare skall, i fall som i punkt 4 e) här ovan avses, från fördelningen undantagas det belopp, varmed kostnaden för material och arbetslöner, som nedlagts å tillgångar, som omförmälas i nämnda anvisningspunkt, vid beskattningsårets utgång översteg det värde av ifrågavarande tillgångar, som erhöles därest de vid nästföregående bokslutstillfälle i räkenskaperna tillämpade värderingsprinciperna kommit till användning. Från fördelning skall även

undantagas den del av inkomsten för beskattningsåret, som framkommit på den grund att den skattskyldige enligt denna förordning icke medgivits avdrag för nedskrivning å kontraherade men icke levererade tillgångar för omsättning eller förbrukning i rörelse. Från fördelning skall vidare undantagas belopp, som skall tilläggas vid inkomstuppskattningen enligt punkt 4 l) här ovan, samt belopp, som skola avdragas vid inkomstuppskattningen enligt punkt 4 c) och 4 k) här ovan. Om ytterligare undantag i visst fall stadgas i anvisningarna till 11 §. Vad som efter fördelningen belöper på tiden före årsskiftet skall, efter tillägg respektive avdrag av belopp som enligt vad nyss sagts skall undantagas från fördelningen, anses utgöra skattskyldigs inkomst under den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946.

Den i föregående stycke omförmälda fördelningen av inkomst på tid före och efter årsskiftet 1945/46 skall i regel ske i förhållande till omsättningens storlek under de båda ifrågavarande tidsperioderna. Samma fördelningsgrund, som användes vid fördelning av inkomsten under beskattningsåret, skall tillämpas vid fördelning av det belopp, varmed dold förkrigsreserv i varulager kan hava minskat under samma år.

Har skattskyldig verkställt sådan vinstberäkning, som omförmäles i 1 § sista stycket förordningen den 14 december 1945 (nr 777) med särskilda bestämmelser angående inventering av varulager i samband med krigskonjunkturbeskattningens avveckling, skall den på tiden före årsskiftet belöpande inkomsten icke beräknas på grundval av omsättningens storlek utan med utgångspunkt från nyssnämnda vinstberäkning.

till 5 §.

1. Beträffande inkomst av annan fastighet kan det i regel antagas, att *taxerad merinkomst* bör upptagas allenast i fall där bruttointäkterna under beskattningsåret i jämförelse med förkrigsinkomståren ökats på grund av uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden ej pläгат vara för handen men under beskattningsåret kunnat utnyttjas, och som kunna med sannolikhet antagas hava haft sitt upphov i det av krigskonjunkturen framkallade läget. Taxering företages därför i regel allenast därest nu angivna förutsättningar synas vara för handen. Tillika iakttages att medgivande av utjämningsavdrag med femton procent å jämförelseinkomsten påverkar den taxerade merinkomstens storlek.

2. Vid bestämmande av *uppskattad merinkomst* skall inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för fastigheter som den skattskyldige innehaft även under beskattningsåret.

Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda beräkningen av inkomst av annan fastighet skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

Har fastighet eller del därav, som pläгат vara uthyrd, under något av förkrigsinkomståren ej varit uthyrd men har den varit uthyrd under beskattningsåret, skall vid uppskattning av inkomsterna för förkrigsinkomståren till-

läggas skäligt hyresbelopp. Avdrag för kostnad för reparation och underhåll av byggnader beräknas ej för förkrigsinkomståren samt ej heller för beskattningsåret i vidare mån än kostnaden förorsakats av eller eljest ägt direkt samband med de förhållanden som föranlett inkomstökningen eller med anordning som nödvändiggjorts av krigskonjunkturen. Värdeminskningsavdrag beräknas ej för förkrigsinkomståren. För beskattningsåret medgives sådant avdrag endast i den mån värdeminskningen under detta år på grund av före den 1 januari 1946 verkställd ny-, till- eller ombyggnad eller annan omständighet kan antagas hava varit större än under förkrigsinkomståren. Det må emellertid framhållas, att uthyrning varom här är fråga ofta föranleder skadegörelse eller slitning, som ej skulle hava uppkommit, om ej uthyrningen ägt rum. Sådant förhållande må, där ej hänsyn till detsamma tagits genom avdrag för reparation eller dylikt under beskattningsåret, beaktas vid beräkning av avdrag för värdeminskning. Har å andra sidan under beskattningsåret kostnad nedlagts för reparation eller underhåll, som under föregående beskattningsår blivit eftersatt och på den grund beaktats vid beräkning av värdeminskningsavdrag för det året, må avdrag för kostnaden ej ånyo medgivas.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under båda förkrigsinkomståren innehafvt samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret, må såsom jämförelseinkomst i stället för medeltalet av inkomsterna för dessa år antagas annat belopp, som finnes skäligt. Har den skattskyldige ej innehafvt samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej innehafvt samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under något av förkrigsinkomståren i dess helhet, må beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då innehafvt fastigheten. Vid denna jämförelse bör dock iakttagas den skillnad, som må föreligga bland annat med hänsyn till det av de olika ägarna i fastigheten nedlagda egna kapitalet.

För fysisk person, som av annan fastighet haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

Omfattar den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, längre eller kortare tid än tolv månader, ökas eller minskas jämförelseinkomsten med hänsyn därtill.

4. Ränta å minskning av *eget kapital* i fastigheten beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i fastigheten anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till fastigheten, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av

inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit in-tecknad i fastigheten. Om jämförelseinkomsten beräknas för längre eller kortare tid än ett år, skall ränteskillnaden i motsvarande mån jämkas.

5. Den enligt denna förordning beräknade inkomsten skall fördelas på tiden före och efter årsskiftet 1945/46. Fördelningen skall i regel ske i förhållande till bruttointäkternas storlek under de båda ifrågavarande tidsperioderna.

till 6 §.

1. Såsom likartad med inkomst i form av tantiem m. m. anses exempelvis sådan inkomst av tjänst som utgår i form av lön eller annan förmån från rörelse, om och i den mån lönen eller förmånens belopp uppenbarligen påverkas av rörelsens resultat. I den mån ökning av sådan lön eller förmån får anses motiverad av ett större eller värdefullare arbete betraktas den följaktligen ej såsom likställd med inkomst av tantiem m. m.

2. I fråga om inkomst av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare skall vad i punkt 8 av anvisningarna till 4 § stadgats beträffande yrkesmässig uppfinnarverksamhet äga motsvarande tillämpning.

3. Såsom jämförelseinkomst upptages i regel medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet som avses i 6 § sista stycket. Är det uppenbart att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av sådant slag vid tiden närmast före krigsutbrottet, skall dock jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Har skattskyldig, vilken under beskattningsåret åtnjutit inkomst av tjänst, befordrats till eller eljest övergått till den ifrågavarande tjänsten efter krigsutbrottet, och skulle, om den skattskyldige redan dessförinnan innehaft den nya tjänsten, på grund därav för honom fastställts högre jämförelseinkomst än den för honom eljest gällande, skall jämförelseinkomsten skäligen jämkas med hänsyn härtill. Därest skattskyldig av inkomst som här avses haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

till 7 §.

1. Uppskattning av realisationsvinst vid avyttring av fast eller lös egendom sker enligt de regler som gälla för beräkning av sådan vinst enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dock att i stället för priset vid förvärvet må avdragas egendomens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939, om därigenom större förmån erhålles. Vid uppskattning av dylikt värde å fast egendom iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å egendomen efter nämnda tidpunkt bör följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarkna-

den å orten. Från realisationsvinsten får avdragas realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, därvid beaktas att, om värdet vid utgången av augusti 1939 lagts till grund för beräkningen av realisationsvinsten, värdet vid samma tidpunkt också skall läggas till grund för beräkning av realisationsförlusten, försåvitt värdet å den egendom förlusten avser då var lägre än kostnaden för förvärvet.

Inkomst av realisationsvinst beräknas ej för förkrigsinkomståren. Om skattskyldig mera regelbundet gör försäljningar, exempelvis av aktier, utan att dock yrkesmässig sådan verksamhet anses föreligga, kan beskattning av hela den realisationsvinst, som belöper på tiden efter krigsutbrottet, stundom te sig oskälig. Jämkning av den taxerade merinkomsten bör i sådant fall ske genom avdrag med skäligt belopp, därvid emellertid märkes, att till utgångspunkt för avdraget bör tagas realisationsvinsten i sin helhet och ej blott den del av denna vinst som hänför sig till värdeökning efter krigsutbrottet, samt att även storleken av försäljningsvinster under de olika åren, som ej äro skattepliktiga, bör beaktas.

2. Till realisationsvinst enligt 7 § skall icke hänföras sådan intäkt, som enligt 2 § 1 mom. sista stycket skall inräknas i inkomst av rörelse.

3. Har uppkommen realisationsvinst vid avyttring av tillgång för stadigvarande bruk under den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, använts för inköp av tillgång liknande den avyttrade under sådana förhållanden att avyttringen och inköpet helt eller delvis skäligen böra betraktas som ett utbyte av en befintlig tillgång mot en annan, skall i motsvarande mån realisationsvinsten ej medräknas vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Har vid taxering till krigskonjunkturskatt ett föregående år tillämpning skett av motsvarande bestämmelse i då gällande författning, skall, därest den inköpta tillgången åter avyttrats under den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, vid beskattning enligt 7 § så anses som om omedelbart avdrag för avskrivning å tillgången skett med det belopp som skatteeftergiften det föregående året avsett.

4. Har fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara för handen, och finnes det ej uppenbart, att avyttringen skulle ägt rum även om tvång icke förelegat, skall den genom överlåtelsen uppkomna realisationsvinsten icke anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §.

till 8 §.

1. Av 4 § 3 mom. framgår att, om en förvärvskälla inom rörelse utvisar inkomstökning och en annan inkomstminskning, inkomstminskningen skall i viss ordning avräknas från inkomstökningen.

Beräkning av inkomstminskning beträffande annan fastighet förutsättes ej enligt denna förordning kunna ifrågakomma i annat fall än som avses i punkt 3 här nedan.

Avdrag för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom med-

gives enligt 7 § från realisationsvinst å sådan egendom men antages enligt denna förordning ej kunna ske i andra fall.

2. I övrigt skall avdrag för inkomstminskning under beskattningsåret å krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande enligt följande föreskrifter.

Avdrag för inkomstminskning å rörelse, som uppkommit under den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, skall, i den mån utjämning av densamma ej skett enligt den i punkt 1 första stycket angivna bestämmelsen, medgivas från inkomstökning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. c), samt, till den del inkomstminskningen överstiger sådan inkomstökning och kan antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, från taxerad merinkomst å annan förvärvskälla.

Vad sålunda stadgats om inkomstminskning å rörelse skall i tillämpliga delar gälla jämväl i fråga om inkomstminskning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. c), under iakttagande att avdrag för sådan inkomstminskning i första hand skall ske från inkomstökning å rörelse.

Med inkomstökning å rörelse avses här ovan den uppskattade merinkomsten minskad med det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Inkomstökning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. c), skall beräknas till skillnaden mellan inkomsten under beskattningsåret och motsvarande inkomst under ett antaget jämförelseår.

Med inkomstminskning å rörelse avses här ovan summan av den enligt punkt 11 av anvisningarna till 4 § beräknade uppskattade inkomstminskningen och ett belopp svarande mot det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Beträffande inkomst som avses i 2 § 1 mom. c) skall inkomstminskning beräknas till skillnaden mellan inkomsten under det antagna jämförelseåret och inkomsten under beskattningsåret, dock under iakttagande att inkomstminskningen ej må beräknas till högre belopp än som erhålles vid motsvarande tillämpning av den för beräkning av taxerad merinkomst gällande regeln enligt 6 § sista stycket. Inkomstminskning som nu sagts skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

Med inkomst som avses i 2 § 1 mom. c) under ett antaget jämförelseår förstås, där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, medeltalet av inkomster av motsvarande slag under förkrigsinkomståren.

Vid tillämpning av vad ovan föreskrivits skall iakttagas att, därest skattskyldig haft inkomstminskning å en krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla och inkomstökning å en krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla samt mellan dessa förvärvskällor finnes sådant samband att avräkning dem emellan framstår såsom särskilt naturlig, sådan avräkning i första hand bör ske, oaktat den skattskyldige även haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som utvisar inkomstökning. Vid bedömande i vad mån inkomstökning å krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla skall anses föreligga bör jämförelse göras mellan den

vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för beskattningsåret beräknade inkomsten av förvärvskällan och medeltalet av motsvarande inkomster under förkrigsinkomståren.

3. Beträffande avdrag för inkomstminskning under de beskattningsår, 1941—1946 samt, i förekommande fall, 1947 års taxeringar till krigskonjunkturskatt avsågo, iakttages att sådant avdrag skall medgivas från den merinkomst, som återstår sedan det i 8 § 1 mom. omförmälda avdraget för inkomstminskning i förekommande fall gjorts. Vid bedömande av inkomstminskningens storlek och övriga med avdragsrätten sammanhängande frågor skola de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna äga tillämpning. Därvid märkes, att fråga kan vara antingen om sådan inkomstminskning, som vid 1941—1946 samt, i förekommande fall, 1947 års taxeringar skulle avdragas innan taxerad merinkomst av visst slag fastställdes, eller om sådan inkomstminskning som fick avdragas enligt 10 § i förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1945, 8 § förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 eller 8 § denna förordning. Avdrag medgives endast i den mån inkomstminskningen kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, under iakttagande tillika att avdrag för inkomstminskning å annan fastighet må medgivas allenast från taxerad merinkomst å samma förvärvskälla under beskattningsåret. Vid beräkning av inkomstminskning å viss förvärvskälla under de beskattningsår som 1942—1946 samt, i förekommande fall, 1947 års taxeringar avsågo må ej vid tillämpning av 8 § 2 mom. hänsyn tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. Vid bestämmande huruvida avdrag skall anses hava utnyttjats vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 8 § omförmälda avdraget å 3 000 kronor.

Inkomstminskning å annan fastighet beräknas med motsvarande tillämpning av de för beräkning av uppskattad merinkomst å denna förvärvskälla gällande reglerna. Emellertid skall, där jämförelseinkomsten fastställles till högre belopp än det som motsvarar den högsta inkomsten under något av åren 1937 och 1938, inkomstminskningen bestämmas med utgångspunkt från den högsta av dessa inkomster. Inkomstminskning å annan fastighet skall anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 § i den mån den uppkommit genom att bruttointäkterna under det beskattningsår, varom är fråga, i jämförelse med förkrigsinkomståren minskats på grund av att utnyttjningsmöjligheter, som under normala förhållanden plägat vara för handen, under beskattningsåret ej kunnat utnyttjas på grund av det av krigskonjunkturen framkallade läget.

Avdrag som avses i denna punkt, med undantag för avdrag för inkomstminskning å annan fastighet, tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av förvärvskälla, å vilken inkomstminskningen uppstått. Återstående avdrag göres från taxerad merinkomst av rörelse och, i den mån avdraget ej såmedelst kan fullt utnyttjas, från summan av övriga taxerade merinkomster.

till 11 §.

Restitution av skatt, som påförts provisoriskt för kostnadsutjämning, medgives i första hand därest fondmedlen disponerats för sådana omkostnader, som belöpa på den del av beskattningsåret, som infallit före den 1 januari 1946, och som skulle hava varit avdragsgilla, om i stället andra medel använts för omkostnaderna. Dock må i fall, där kostnadsutjämningsfond ej tagits i anspråk för täckande av omkostnader som nu avses, restitution likväl medgivas, därest ett belopp, svarande mot de omkostnader för vilka fonden enligt sitt ändamål kunnat disponeras, tillägges vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning. Sådant tillägg skall undantagas från fördelning, som omförmäles i punkt 16 av anvisningarna till 4 §. Vad sålunda stadgats skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande restitution i fall, där kostnadsutjämningsfond ej avsatts men provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt det oaktat skett på grund av bestämmelserna i 20 § andra stycket förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1942—1945.

Beträffande motiveringen för det i propositionen framlagda författningsförslaget får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Till utskottets behandling ha överlämnats de i anledning av propositionen väckta likalydande motionerna I: 228 av herrar *Wistrand* och *Wehtje* samt II: 340 av herr *Olson* i Göteborg, vari hemställts »att riksdagen för sin del måtte besluta, att 9 § 2 mom. i föreliggande förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 skall erhålla följande lydelse:

'Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed skatt till staten för inkomst och förmögenhet för år 1947 skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke skall hänsyn jämväl tagas till de skatter, som skulle hava erlagts, därest icke jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) eftergift därav medgivits, därvid dessa skatter skola beräknas efter de grunder, enligt vilka skatter för inkomst och förmögenhet komma att ingå i den preliminära skatten för år 1948'.

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet därjämte upptagit de under motionstiden vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 141 av herr *Wehtje* m. fl. och II: 236 av herr *Olson* i Göteborg, vari hemställts,

ej mindre »att riksdagen för sin del måtte besluta, dels att 9 § 2 mom. förordningen den 21 juni 1946 om krigskonjunkturskatt för år 1946 (nr 361) skall erhålla följande lydelse:

'Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed skatt till staten för inkomst och förmögenhet för år 1946 skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke skall hänsyn jämväl tagas till de statliga skatter, som skulle hava erlagts, därest icke jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) viss eftergift av skatter medgivits, därvid värnsskatt skall beräknas efter de debiteringsgrunder, enligt vilka sådan skatt ingår i den preliminära skatten för år 1947',

dels ock att tredje och fjärde styckena i punkt 6) av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) sådana dessa lyda enligt förordningen den 29 juni 1946 (nr 472), skola utgå,

än även att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes utfärda bestämmelser angående restitution av krigskonjunkturskatt i de fall detta föranledes av ovan föreslagna författningsändringar ävensom de tillämpningsföreskrifter i övrigt, som på grund av samma författningsändringar kunna bliva erforderliga».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 228 och II: 236.

Krigskonjunkturskatt har utgått för åren 1940—1946. Den senaste förordningen i ämnet utfärdades den 21 juni 1946 (nr 361). Denna förordning gällde dels merinkomster under år 1945 dels ock merinkomster under tidigare beskattningsår, vilkas beskattning kunnat uppskjutas på grund av under dessa år gällande värderingsregler beträffande lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse samt beträffande kontrakt å dylika tillgångar. Genom förordningen avsågs sålunda en avveckling av krigskonjunkturskatten skola ske vid 1946 års taxering i samband med ett avräkningsförfarande per den 31 december 1945. Av taxeringstekniska skäl kunde emellertid avräkningsförfarandet vid 1946 års taxering till krigskonjunkturskatt icke omfatta andra skattskyldiga än dem, vilkas räkenskapsår utgår den 31 december eller senare dock före den 1 mars. I proposition den 8 mars 1946 (nr 210) med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946 framhölls sålunda, att särskilda bestämmelser bleve erforderliga beträffande skattskyldiga, vilkas räkenskapsår utginge efter den 28 februari men före den 31 december. Dessa skattskyldiga skulle år 1946 taxeras för det beskattningsår, som utlöpt närmast *före* den 31 december 1945, och avräkningsförfarandet för ifrågavarande skattskyldiga borde därefter äga rum i samband med en ny taxering till krigskonjunkturskatt år 1947 avseende merinkomster under senare delen av år 1945. Vid sistnämnda taxering borde jämväl sådana tantieminkomster taxeras, som hänförde sig till

år 1945 men som uppburits eller blivit tillgängliga för lyftning först efter den 31 december 1945.

I detta sammanhang torde jämväl få erinras om att i årets statsverksproposition förutsatts, att krigskonjunkturskatt skulle komma att utgöras för år 1947 av de kategorier skattskyldiga som nyss nämnts. I 1947 års statsverksproposition har inkomsttiteln beräknats till ett belopp av 10 miljoner kronor.

Såsom *allmän motivering* för det i propositionen framlagda förslaget om krigskonjunkturskatt för år 1947 har *departementschefen* anfört följande:

»I enlighet med mitt förut återgivna uttalande torde förslag nu böra framläggas för riksdagen om krigskonjunkturskattens avveckling för de skattskyldiga, för vilka avräkning icke kunnat ske vid 1946 års taxering. Förslag till förordning i ämnet har utarbetats inom finansdepartementet. Den nya förordningen synes i allt väsentligt kunna ansluta sig till 1946 års motsvarande förordning. Emellertid torde förordningen böra utformas så att taxering enligt densamma skall kunna åsättas antingen av 1947 eller 1948 års prövningsnämnder. I annat fall skulle nämligen vissa skattskyldiga genom att utsträcka räkenskapsåret kunna bereda sig möjlighet att undandraga sig påföring av krigskonjunkturskatt i samband med avräkningsförfarandet.»

Vad angår *detaljmotiveringen* för departementschefens förslag tillåter sig utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes i propositionen å s. 43—48.

Av motiveringen för de i ämnet väckta *motionerna* må här återgivas följande.

I de likalydande motionerna I: 141 och II: 236 ha riktats vissa erinringar mot utformningen av 9 § 2 mom. förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 i följande hänseende.

Enligt 1946 års förordning finge avdragsberäkningen vid fastställande av grundbeloppet icke ske med beaktande av den ordinarie statsskatt, som jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen ej komme att utgå på grundval av 1946 års taxering. Detta innebure en påtaglig orättvisa mot de skattskyldiga, som bleve drabbade av krigskonjunkturskatt. I den mån denna skatt höjts utgjorde den i realiteten på en omväg uttagen ordinarie statsskatt. De kooperativa föreningarna nödgades exempelvis på grund av ifrågavarande bestämmelser räkna med, att krigskonjunkturskattens grundbelopp för dem kunde bli omkring 50 procent eller mer av den beskattningsbara merinkomsten mot tidigare 35 à 40 procent. För de icke krigskonjunkturbeskattade ifrågavarande föreningarna inskränkte sig motsvarande ordinarie statsskatt till 10 procent av det taxerade beloppet. Att den skattskyldige bleve lika oskäligt betungad vare sig han nödgades att samtidigt med källskatten erlägga det eftersänkta beloppet i form av inkomstskatt eller i form av förhöjd krigskonjunkturskatt kunde icke bestriidas. Yrkandet om ändring i förevarande avseende vilade sålunda på en stark saklig grund. Ytterligare skäl för en förnyad prövning av frågan vore

att ärendets forcering nödvändiggjort riksdagens prövning utan föregående remissyttrande av rättsvårdande myndighet. Som en följd av motionärernas förslag om ändrad beräkning av grundbeloppet bleve en ändring av vissa bestämmelser i övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen erforderlig. Vidare borde, i den mån debiteringsåtgärder enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 verkställts innan de i motionerna föreslagna bestämmelserna trätt i kraft, det belopp, varmed skatt, beräknad med tillämpning av dessa bestämmelser, överstege vad som av den skattskyldige erlagts, jämte ränta, restitueras.

Till stöd för ifrågavarande yrkanden ville motionärerna vidare till alla delar åberopa en motionerna bifogad inom *näringslivets skattedelegation* utarbetad PM angående de i 9 § 2 mom. andra stycket förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 meddelade bestämmelserna rörande beräkningen av krigskonjunkturskatten, i vilken promemoria en utförlig översikt lämnats rörande motiven för ifrågavarande stadgande. I promemorian har uttalats bl. a., att de skäl som vid riksdagsbehandlingen år 1946 av propositionen angående krigskonjunkturskatt anfördes till stöd för de då antagna bestämmelserna icke vore bärande. Utgångspunkterna för den argumentering som fördes mot reservanterna inom utskottet vore att »en engångsskatt icke kan efterskänkas på grund av en uppbördsreform» samt »den väsentliga skillnad, som råder mellan den vanliga permanenta skatten och en skatt sådan som krigskonjunkturskatten». Emellertid hade den del av krigskonjunkturskatten för år 1946 som jämlikt förordningens nuvarande lydelse komme att uttagas utöver det belopp, som skulle hava utgått, därest eftergift av de permanenta skatterna ej medgivits, varken konfiskatorisk eller engångskaraktär. En konfiskatorisk engångsskatt kunde rimligen uttagas oberoende av varje uppbördsreform endast för det fall att beskattningen i sin helhet träffade sådana inkomster eller inkomstökningar, som icke drabbades av ordinarie inkomstskatter såsom exempelvis sådana realisationsvinster, som jämlikt de ordinarie skattelagarna vore skattefria. Krigskonjunkturbeskattningen byggde emellertid, med vissa särskilt angivna undantag — vilka dock icke innebure, att olika inkomstbegrepp tillämpades utan allenast medförde förskjutning av inkomst från ett beskattningsår till annat — på de regler för inkomstberäkningen, som gällde vid den ordinarie beskattningen. Visserligen framstode det utan tvivel som irrationellt att vid beräkning av en skatt medgiva avdrag för andra skatter, ehuru de icke erlagts. Förklaringen till att ett dylikt avdrag likväl måste medgivas, om man skulle uppnå ett ur rättvisesynpunkt godtagbart resultat, låge emellertid i den egendomliga situation, som uppkomme genom övergången till källskattsystemet och i konstruktionen av själva krigskonjunkturskatten, vars belopp fixerades just genom att från ett grundbelopp avdraga permanenta löpande skatter. Huruvida anledning funnes att icke tillerkänna de krigskonjunkturbeskattade samma förmån av skatteeftergifter som övriga skattskyldiga måste avgöras ur synpunkten att den skattskyldige skulle bli lika oskäligt betungad vare sig han nödgades att samtidigt med källskatten erlægga det

eftersänkta beloppet i form av inkomstskatt eller i form av förhöjd krigskonjunkturskatt. Detta vore en fråga av övervägande rättslig natur. Vid ärendets behandling i kamrarna hade emellertid omröstningspropositionen så utformats att det icke varit möjligt att godkänna reservanternas uppfattning i föreliggande rättsfråga utan att tillika ansluta sig till deras yrkande beträffande frågan om procentsatsen för beräkning av grundbeloppet, vilken sistnämnda fråga vore av politisk karaktär.

I de likalydande motionerna I: 228 och II: 340 ha motionärerna erinrat om att i 9 § av Kungl. Maj:ts förslag till krigskonjunkturskatt för år 1947 samma för de krigskonjunkturbeskattade obilliga principer för skatteberäkningen kommit till uttryck som i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946. Enligt föreliggande förslag nödgades de bolag och föreningar, som bleve beskattade enligt den i förevarande proposition föreslagna förordningen, erlägga krigskonjunkturskatt med 60 à 70 procent av den beskattningsbara merinkomsten och de på en omväg uttagna statsskatterna bleve än mer betydande än vid 1946 års taxering. De skattskyldiga, som drabbades av krigskonjunkturskatt för år 1947, bleve sålunda i än högre grad underkastade en orättmätig behandling.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit yttranden över motionerna av *kammarrätten, överståthållarämbetet*, som bifogat ett av taxeringsintendenten *Sven Holdo* avgivet yttrande, länsstyrelserna i *Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Västmanlands* och *Västernorrlands län, centrala krigskonjunkturskattenämnden* samt *kooperativa förbundet*. I berörda remissyttranden har tillstyrkts bifall till motionerna av kammarrätten, länsstyrelserna i Malmöhus och Västmanlands län ävensom av centrala krigskonjunkturskattenämnden och kooperativa förbundet. Till det yttrande som avgivits av centrala krigskonjunkturskattenämnden har emellertid fogats en reservation av nämndens ledamöter herrar *Wulff* och *Brunes*, som ansett, att nämnden bort hemställa, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Jämväl överståthållarämbetet, som för egen del åberopat det av taxeringsintendenten *Holdo* avgivna yttrandet, samt länsstyrelserna i Göteborgs- och Bohus och Västernorrlands län ha avstyrkt motionerna. Yttrandenas innehåll återfinnes i en vid detta betänkande fogad *Bilaga*, till vilken utskottet får hänvisa.

Utskottets yttrande.

Det i den förevarande propositionen framlagda förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 är avsett att utgöra ett komplement till den år 1946 utfärdade förordningen i detta ämne. Enligt bestämmelserna i sistnämnda förordning skulle krigskonjunkturskatten avvecklas per den 31 december 1945. Avvecklingen skulle ske på så sätt, att i samband med en sista taxering till krigskonjunkturskatt avseende merinkomster uppkomna under år 1945 ett avräkningsförfarande skulle äga rum såvitt gällde merinkomst av

rörelse för hela den period under vilken krigskonjunkturskatt utgått. Bestämmelserna om avveckling och slutavräkning i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 kunde emellertid av taxeringstekniska skäl icke avse andra skattskyldiga än dem, vilkas räkenskapsår utgått den 31 december 1945 eller senare dock före den 1 mars 1946. Övriga skattskyldiga skulle visserligen taxeras till krigskonjunkturskatt år 1946 för merinkomster, som uppkommit under det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 31 december 1945, men den slutliga avvecklingen av krigskonjunkturskatten kunde beträffande dessa skattskyldiga komma till stånd först år 1947 i samband med en ny taxering till krigskonjunkturskatt avseende de merinkomster, som uppkommit under senare delen av år 1945. Eftersom det framlagda författningsförslaget sålunda icke avser en i jämförelse med förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 utvidgad beskattning av merinkomster, ansluta sig bestämmelserna i förslaget i huvudsak till bestämmelserna i nämnda förordning. För att förhindra att rörelseidkare, vilkas nästföregående räkenskapsår utgått under tiden den 1 september—den 30 december 1945, undandra sig taxering till krigskonjunkturskatt i samband med slutavräkningen genom att utsträcka påföljande räkenskapsår, har emellertid författningsförslaget utformats så, att taxering till krigskonjunkturskatt skall kunna åsättas även år 1948. Beträffande reglerna för beskattning av merinkomst av tantiem, provision, gratifikation eller likartad inkomst av tjänst avviker förslaget i så måtto från förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946, att dylika inkomster skola vara underkastade skatteplikt, även om inkomstökningen uppkommit för den skattskyldige efter utgången av år 1945. Detta avsteg från principen, att merinkomster uppkomma efter den 31 december 1945 icke skola taxeras till krigskonjunkturskatt, har föranletts av att inkomster av ifrågavarande slag ofta icke bliva tillgängliga för lyftning förrän efter utgången av det år, då den vinst intjänats till vilken inkomsterna hänföra sig.

De i propositionen föreslagna bestämmelserna om avveckling av krigskonjunkturskatten för de skattskyldiga, som icke kunnat sluttaxeras vid 1946 års taxering, anser sig utskottet kunna godtaga.

Beträffande beräkningen av krigskonjunkturskatten har föredragande departementschefen, under åberopande av de principer, som godkändes beträffande 1946 års förordning om krigskonjunkturskatt, framhållit, att krigskonjunkturskattens grundbelopp vid 1947 års taxering till krigskonjunkturskatt icke borde reduceras med å detsamma belöpande ordinarie statsskatter, eftersom sådana skatter, som skulle hava utgått på grund av 1947 års taxering, i regel komme att efterskänkas. I de fall skattskyldig jämlikt övergångsbestämmelserna till den nya uppbördsförordningen icke erhöle skattebefrielse för hela den inkomst han förvärvat under beskattningsåret 1946, skulle hänsyn tagas till påförd krigskonjunkturskatt jämlikt punkt 6 av nämnda övergångsbestämmelser, så att statlig inkomst- och förmögenhetskatt och annan skatt till staten icke påfördes för inkomst, som motsvarade

krigskonjunkturskattens grundbelopp. I de fall skattskyldigs taxering till krigskonjunkturskatt uppskjutits till tidpunkt efter den, då inkomst- och förmögenhetsskatt och annan skatt till staten påförts jämlikt nyssnämnda övergångsbestämmelser, och i de fall då krigskonjunkturskatt komme att påföras i samband med 1948 års taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skulle däremot krigskonjunkturskattens grundbelopp reduceras med belopp motsvarande å detsamma belöpande ordinarie skatter till staten.

I de i anledning av propositionen väckta likalydande motionerna I: 228 och II: 340 har yrkats, att vid skatteberäkningen grundbeloppet skulle reduceras med de ordinarie skatter till staten, som skulle utgått, om icke den nya uppbördsförordningen hade införts. I de under ordinarie motionstiden vid riksdagens början avlämnade likalydande motionerna I: 141 och II: 236 har yrkats att bestämmelserna om beräkningen av krigskonjunkturskatten i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 skulle ändras på motsvarande sätt samt att krigskonjunkturskatt, som påförts i anledning av nämnda förordning, skulle restitueras i den omfattning, som föranleddes av de föreslagna författningsändringarna.

I motionerna har i huvudsak anförts, att de skattskyldiga, som påfördes krigskonjunkturskatt åren 1946 och 1947, i realiteten finge betala sådan skatt efter ett högre procenttal än under närmast föregående år, då krigskonjunkturskatt utgått. Eftersom en viss del av krigskonjunkturskatten utginge i stället för de å grundbeloppet belöpande ordinarie statsskatterna, borde den beslutade skatteeftergiften beträffande ordinarie statsskatter, som skulle hava utgått på grund av 1946 och 1947 års taxeringar, utsträckas att omfatta motsvarande del av krigskonjunkturskatten. De skattskyldiga, som påfördes krigskonjunkturskatt, skulle i annat fall bliva oskäligt betungade i jämförelse med andra skattskyldiga, därigenom att de samtidigt med att källskatt uttoges, skulle få erlägga det skattebelopp som efterskänktes i form av förhöjd krigskonjunkturskatt. Utgångspunkten vid lösningen av förevarande fråga borde sålunda vara, att bestämmelserna rörande eftergift av vissa skatter i anledning av omläggning av uppbördsförfarandet skulle medföra exakt samma verkningar för de krigskonjunkturbeskattade som för dem, vilka icke drabbades av krigskonjunkturskatt, så att den nedsättning av den sammanlagda skattebördan, som medgåves i anledning av uppbördsreformen, icke bleve mindre för de förra än för de senare.

Med anledning av att förevarande spörsmål icke varit föremål för remissbehandling har utskottet på därom framställt yrkande beslutat inhämta yttrandet angående motionerna från kammarrätten, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Västernorrlands län, centrala krigskonjunkturskattenämnden samt kooperativa förbundet. Innehållet av remissvaren återgives i bilaga till betänkandet.

Utskottet kan för sin del icke dela den i motionerna förfäktade uppfattningen, att den beslutade skatteeftergiften i samband med införandet av det nya uppbördsförfarandet bör medföra efterskänkande av viss del av

krigskonjunkturskatten. Utskottet erinrar om att då krigskonjunkturskatten infördes år 1940 motiverades denna skatteform med att krigsvinster, som framkallats av en hela samhället drabbande olycka, borde indragas till det allmänna. Som konsekvens härav skulle de indragna beloppen i princip vara uteslutna från ytterligare beskattning. På grund av att taxeringen till krigskonjunkturskatt skedde efter det att den ordinarie taxeringen avslutats och på grundval av densamma utgående ordinarie skatter debiterats, förfors därvid så, att de ordinarie statsskatterna nedsattes med ett belopp motsvarande å krigskonjunkturskatten belöpande ordinarie statsskatter. Av tekniska skäl föreslog bevillningsutskottet år 1941 den ändringen beträffande skatteberäkningen, att hänsynstagandet till å krigskonjunkturskatten belöpande ordinarie skatter skulle tagas redan vid uträkningen av krigskonjunkturskatten, vilket förslag bifölls av samma års riksdag. Den sakliga motiveringen till avdraget ändrades givetvis icke genom denna omläggning av det tekniska förfaringssättet vid uträkningen av krigskonjunkturskatten, vilket framgår av bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om krigskonjunkturskatt för år 1941. Bevillningsutskottet anförde här om i sitt betänkande nr 20 bl. a. följande:

Utskottet föreslår vidare införande i 11 § av ett nytt moment, vilket innebär att den avräkning som enligt Kungl. Maj:ts förslag skall ske från den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten på grund av att debiterad krigskonjunkturskatt skall få avdragas från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, i stället får karaktären av ett avdrag från krigskonjunkturskatten. Anordningen, som möjliggöres genom att såsom grundbelopp för krigskonjunkturskatten utföres det belopp som enligt propositionen skulle utgöra dylik skatt, har närmast föranletts av en önskan att underlätta debitering och uppbörd.

Då krigskonjunkturskatten sålunda icke är avsedd att vara ett komplement till de ordinarie skatterna utan en fristående skatt av konfiskatorisk karaktär, anser utskottet den omständigheten, att viss del av ordinarie skatter efterskänkes i samband med en uppbördsreform, icke utgöra skäl för nedsättning av den krigskonjunkturskatt, som skall utgå.

Utskottets hemställan.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 72 samt med avslag å de likalydande motionerna I: 228 av herrar Wistrand och Wehtje samt II: 340 av herr Olson i Göteborg, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947; samt

B) att de likalydande motionerna I:141 av herr Wehtje m. fl. och II:236 av herr Olson i Göteborg måtte av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 24 april 1947.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bärge, Velander, Sjødahl, Frans Ericson, Wehtje, Robert Berg*, Heüman, Franzon, Ljungdahl och Englund samt

från andra kammaren: herrar Lövgren, Björklund, Henriksson*, Jons-son i Skedsbygd, Olson i Göteborg, Sundström i Skövde*, Kristensson, Olofs-son i Höganäs, Ohlsson i Kastlösa och Norup.*

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Velander, Wehtje, Henriksson* och *Olson* i Göteborg, vilka an-fört följande:

»De likalydande motionerna I: 141 och II: 236 samt de jämväl likalydande motionerna I: 228 och II: 340 ha, såsom av den vid utskottets betänkande fogade bilagan framgår, tillstyrkts av kammarrätten, efter en utförlig och klarläggande motivering, samt av länsstyrelserna i Malmöhus och Västman-lands län ävensom av Kooperativa förbundet. Centrala krigskonjunkturskat-tenämnden har likaledes tillstyrkt bifall till motionerna med reservation dock av två av nämndens ledamöter. Motionerna ha avstyrkts av överståthållar-ämbetet, som åberopar ett av taxeringsintendenten Holdo avgivet yttrande, och av länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län.

En jämförelse mellan kammarrättens yttrande och utskottets motivering för sin hemställan om avslag å motionerna ger otvivelaktigt vid handen, att utskottet icke på någon punkt sökt gendriva riktigheten av kammarrättens argumentering liksom ej heller de i övrigt anförda skälen för bifall till motionerna. Utskottet anför allenast såsom grund för sitt avstyrkande, 'att krigskonjunkturskatten icke är avsedd att vara ett komplement till de ordinarie skatterna utan en fristående skatt av konfiskatorisk karaktär' samt

att utskottet därför anser 'den omständigheten, att viss del av ordinarie skatter efterskänkes i samband med en uppbördsreform, icke utgöra skäl för nedsättning av den krigskonjunkturskatt, som skall utgå'. Verkningarna för skattebetalarna av bestämmelserna i fråga beröras överhuvud taget icke.

Kammarrätten har lika litet som motionärerna bestritt, att krigskonjunkturskatten är en 'fristående skatt av konfiskatorisk karaktär'. Sålunda erinrar kammarrätten (bilagan s. 52) om departementschefens uttalande i propositionen nr 2 till 1940 års höstriksdag, att beskattningen av krigsvinster väsentligen hade karaktär av indragning till det allmänna av icke önskvärd inkomstökning. Framhållas bör emellertid, att utskottet synes förbise den av motionärerna återopade omständigheten, att ifrågavarande inkomstökningar, även om krigskonjunkturskatten icke införts, hade drabbats av den ordinarie inkomstbeskattningen. Det är nämligen här icke fråga om inkomster, som enligt skattelagstiftningen skulle vara på något sätt skattefria. I den mån desamma skulle ha konsumerats av ordinarie skatter, har krigskonjunkturskatten icke konfiskatorisk karaktär i annan mån än den direkta inkomstbeskattningen i övrigt — och ej heller karaktär av engångsskatt.

Taxeringsintendenten Holdo, som i motsats till utskottet söker att ingående motivera sitt avstyrkande av bifall till motionerna med utgångspunkt från ovan antydda uttalanden rörande krigskonjunkturskattens principiella innebörd, kommer därvid till det resultatet (bilagan s. 60), att 1941 års omläggning, som var av rent teknisk natur, innebar, 'att en del av krigskonjunkturskatten kom att erläggas i form av för höga permanenta löpande kronoutskylder'. Det under krigsåren tillämpade skattesystemet skulle således innebära, att vissa skattskyldiga varit pliktiga att erlægga icke blott krigskonjunkturskatt utan jämväl 'för höga permanenta löpande kronoutskylder'. En tankegång, som leder till sådana slutsatser, kan uppenbarligen icke vara riktig.

Det må ytterligare framhållas, att länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, som jämväl underkastat förevarande spørsmål en ingående granskning, funnit den av utskottet och taxeringsintendenten Holdo återopade grunden för deras ståndpunktstaganden till motionerna icke vara hållbar. Länsstyrelsen vitsordar nämligen, att det ur formell synpunkt utan tvivel är riktigt, att den genom uppbördsförordningens övergångsbestämmelser medgivna skatteeftergiften på grund av den utformning, krigskonjunkturskatteförordningen för år 1946 erhållit, 'tages tillbaka vid krigskonjunkturskatten'. Bevillningsutskottets uttalande i dess betänkande nr 37 till 1946 års riksdag, enligt vilket utskottet förklarade sig icke dela denna uppfattning, underkännes sålunda av länsstyrelsen. Länsstyrelsen anser emellertid, att det i nu förevarande sammanhang 'i grunden gäller att pröva, i vilken utsträckning det vid övergången till det nya uppbördssystemet är nödvändigt eller skäligt att medgiva skatteeftergift helt eller delvis, såväl beträffande inkomstskatt som beträffande krigskonjunkturskatt, när sådana skatter samtidigt uttagas'. Vid en sådan prövning av problemet, bedömt såsom en 'skattepolitisk avväg-

ningsfråga', kommer länsstyrelsen till det resultatet, att det är befogat att avslå motionerna och att sålunda den enligt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen medgivna skatteeftergiften 'tages tillbaka vid krigskonjunkturskatten'.

Av länsstyrelsens yttrande framgår alltså, att någon grund för sloandet av ifrågavarande avdragsrätt icke kan skapas, med mindre än att man enligt det i bilagan till motion II: 236, s. 10, återgivna yttrandet av viss ledamot av utskottet 'tager upp hela uppbördsreformen från en helt ny saklig synpunkt'. Därest riksdagen bifaller utskottets hemställan, skulle detta således i realiteten innebära, att riksdagen på grundval av utskottets motivering — som icke berör frågan, huruvida för långt gående skatteeftergifter medgivits enligt uppbördsförordningens övergångsbestämmelser — företoge en saklig omprövning av dessa övergångsbestämmelser, ledande till att de krigskonjunkturbeskattade förklarades icke vara berättigade till den enligt samma bestämmelser medgivna skatteeftergiften, i den mån denna motsvarade å krigskonjunkturskattens grundbelopp belöpande ordinarie skatter.

Riktigheten av motionärernas påstående, att verkningarna för den skattskyldige bli desamma vare sig han nödgas att samtidigt med källskatten erlägga det efterskänkta beloppet i form av inkomstskatt eller i form av för hög krigskonjunkturskatt, kan icke bestridas, och inga skäl ha ådagalagts för en sådan inskränkning av den genom uppbördsförordningens övergångsbestämmelser medgivna skatteeftergiften, som, enligt vad ovan visats, förelås i utskottets föreliggande betänkande.

På grund av vad sålunda anförts hemställa vi,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 72 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, samt i anledning av de likalydande motionerna I: 228 av herrar Wistrand och Wehtje samt II: 340 av herr Olson i Göteborg antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 med den ändringen, att 9 § 2 mom. erhåller följande lydelse:

'Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed skatt till staten för inkomst och förmögenhet för år 1947 skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhets-skatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke skall hänsyn jämväl tagas till de skatter, som skulle hava erlagts, därest icke jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) eftergift därav medgivits, därvid dessa skatter skola beräknas efter de grunder, enligt vilka skatter för inkomst och förmögenhet komma att ingå i den preliminära skatten för år 1948'; ävensom

B) att riksdagen måtte i anledning av de likalydande motionerna I: 141 av herr Wehtje m. fl. och II: 236 av herr Olsson i Göteborg besluta:

1. att 9 § 2 mom. förordningen den 21 juni 1946 om krigskonjunkturskatt för år 1946 (nr 361) skall erhålla följande lydelse:

'Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed skatt till staten för inkomst och förmögenhet för år 1946 skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke skall hänsyn jämväl tagas till de statliga skatter, som skulle hava erlagts, därest icke jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) viss eftergift av skatter medgivits, därvid värnskatt skall beräknas efter de debiteringsgrunder, enligt vilka sådan skatt ingår i den preliminära skatten för år 1947.'

2. att tredje och fjärde styckena i punkt 6) av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) sådana dessa lyda enligt förordningen den 29 juni 1946 (nr 472) skola utgå, samt

3. att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville utfärda bestämmelser angående restitution av krigskonjunkturskatt i de fall detta föranledes av ovan angivna författningsändringar ävensom de tillämpningsföreskrifter i övrigt, som på grund av samma författningsändringar kunna bliva erforderliga.

Bilaga.

Innehållet i de över motionerna avgivna remissyttrandena.*Kammarrätten:*

»Krigskonjunkturskatt har enligt hittills utfärdade förordningar utgått för åren 1940—1946. Vid denna beskattning har från början förutsatts, att en slutavräkning skall ske i samband med beskattningens avveckling, därvid den slutliga effekten av ifrågavarande beskattningsform skulle framträda. Enligt den senast utfärdade förordningen, gällande krigskonjunkturskatt för år 1946, beräknades avvecklingen skola komma till stånd i samband med en per den 31 december 1945 verkställd slutavräkning. Nämnda förordning avsåg därför dels merinkomster under år 1945 eller motsvarande räkenskapsår, dels ock under tidigare beskattningsår uppkomma merinkomster, vilkas beskattning uppskjutits. Vid 1946 års taxering kunde emellertid avvecklingen icke verkställas beträffande sådana skattskyldiga, vilkas räkenskapsår ej sammanfaller med kalenderår och går till ända å sådan tid under år 1945, att senare delen av samma år icke omfattades av taxeringen år 1946. För dessa skattskyldiga kommer avräkningsförfarandet att äga rum vid en taxering till krigskonjunkturskatt för år 1947. Förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 har framlagts i proposition nr 72 till innevarande års riksdag.

Enligt förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1946 och enligt föreliggande förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 skall för krigskonjunkturskatten fastställas ett grundbelopp, beräknat beträffande rörelse efter en med hänsyn till förhållandet mellan den beskattningsbara merinkomsten och motsvarande jämförelseinkomst progressiv skala och beträffande övriga förvärvskällor till hälften av den beskattningsbara merinkomsten. Enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1940 skulle krigskonjunkturskatten utgöra ett belopp, beräknat på samma sätt, men skulle i anslutning till taxeringen till krigskonjunkturskatt, jämlikt särskild förordning, sådan nedsättning ske i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, värnskatten och särskilda skatten å förmögenhet, som följde därav att krigskonjunkturskatten avräknades från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet. I de senare årens förordningar har nämnda nedsättning i andra skatter till staten ersatts med ett avdrag från krigskonjunkturskatten, vilken därvid utföres såsom grundbelopp för skatten. Med denna anordning åsyftades icke någon ändring i den princip, som låg till grund för motsvarande bestämmelser vid 1940 års krigskonjunktursbeskattning och som innebar, att en ytterligare beskattning av det belopp som avdrages såsom krigskonjunkturskatt icke skulle förekomma. Det uttalades härutinnan av departementschefen i proposition nr 2 till 1940 års höstriksdag, att beskattningen av krigsvinster väsentligen hade karaktär av indragning till det allmänna av icke önskvärd inkomstökning. Från dessa förutsättningar vore det givet, att den påförda krigskonjunkturskatten skulle få avdragas från inkomsten vid den ordinarie statsbeskattningen.

Förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 innehåller andra regler om avdrag från krigskonjunkturskattens grundbelopp än de tidigare gäl-

lande. I 9 § 2 mom. andra stycket nämnda förordning stadgas, att vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke, som gäller ifrågavarande avdragsberäkning, hänsyn icke skall tagas till skatt, som enligt punkt 1 av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) icke skall erläggas.

Enligt propositionen nr 72 år 1947 skall, på grund av nämnda övergångsbestämmelser, vid taxeringen till krigskonjunkturskatt någon reduktion av grundbeloppet som regel icke ske. I 9 § 2 mom. första stycket av den föreslagna förordningen föreskrives nämligen, att krigskonjunkturskatten skall, utom i särskilda fall, utgöra det fastställda grundbeloppet. •

Grunden till de ändrade reglerna har varit uppfattningen, att det, i den mån övriga skatter till staten icke skola erläggas, ej finnes anledning medgiva avdrag från grundbeloppet.

Jämlikt uppbördsförordningens övergångsbestämmelser är skattskyldig befriad från att erlägga, såvitt nu är i fråga, *dels* halva beloppet av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatt och av den särskilda skatt å förmögenhet som skulle hava utgått på grund av 1946 års taxering och vilka skatter avse 1945 års inkomst och förmögenhet, *dels ock* hela beloppet av de skatter av nämnt slag som skulle hava utgått på grund av 1947 års taxering och som alltså avse 1946 års inkomst och förmögenhet. Värnskatt utgår ej på grund av 1946 års taxering och kommer ej heller att utgå på grund av 1947 års taxering. Den enda ordinarie statsskatt som betalas på grundval av nämnda två års taxeringar är den som gäldas vid uppbördsterminen i november 1946.

Enligt uppbördsförordningen, som trätt i kraft den 1 januari 1947, skall från nämnda dag under löpande inkomstår utgå preliminär skatt med avseende å bland annat statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt särskild skatt å förmögenhet. Den preliminära skatten skall erläggas i avräkning å slutlig skatt, vilken debiteras på grundval av ordinarie taxering. Enligt förordning nr 508/1946 skall för senare hälften av budgetåret 1946/47 preliminärt jämväl erläggas värnskatt. Det är förutsatt att 1947 års riksdag skall besluta om preliminärt uttagande av värnskatt för första hälften av budgetåret 1947/48.

Den i övergångsbestämmelserna stadgade ovanberörda eftergiften av skatt har tillkommit för att undanröja svårigheterna för de skattskyldiga att under åren 1947 och 1948 gälda *dels* preliminär skatt för inkomst och förmögenhet, som hänföra sig till nämnda år, *dels ock* skatt som enligt äldre uppbördsbestämmelser påfördes eller skulle påföras på grund av 1946 och 1947 års taxeringar och som avser inkomst och förmögenhet hänförliga till åren 1945 och 1946.

Befrielsen från skatt på grund av 1946 och 1947 års taxeringar gäller dock icke generellt. I punkterna 3 och 4 av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen ha stadgats vissa undantag från regeln om efterskänkande av skatt. Skattskyldig som under år 1945 eller 1946 eller motsvarande räkenskapsår redovisat en sammanlagd nettoinkomst, som överstiger vad av den skattskyldige normalt redovisats som inkomst, har att utgöra skatt å inkomstökningen, i den mån denna berott på särskilda åtgöranden i syfte att erhålla befrielse från skatt i samband med övergången till preliminär skattebetalning. Å särskilt angivna slag av inkomstökning under nämnda år skall vidare skatt utgå, ändå att inkomstökningen icke berott på dylika åtgöranden. Enligt föreskrift i punkten 6 tredje stycket av övergångsbestämmelserna har emellertid skattskyldig, som år 1946 eller 1947 taxerats till krigskonjunkturskatt, icke att utgöra statlig skatt å inkomstökning som nu nämnts, i den mån denna motsvarade krigskonjunkturskattens grundbelopp.

och skall enligt fjärde stycket i samma punkt, därest taxering till krigskonjunkturskatt för angivna år ändras eller påföres någon, samtidigt vidtagas därav betingad ändring i den på grund av övergångsbestämmelserna påförda skatten.

Berörda föreskrifter om påföring av skatt på grund av övergångsbestämmelserna hava i förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946 och i förslaget till förordning om sådan skatt för år 1947 föranlett stadganden angående reduktion av krigskonjunkturskattens grundbelopp för de fall, då skatt på grund av övergångsbestämmelserna påförts innan taxeringen till krigskonjunkturskatt verkställes.

I motionerna nr I: 141 och II: 236 uttalas, att stadgandet i 9 § 2 mom. andra stycket förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 tilldragit sig stor uppmärksamhet och innebär en påtaglig orättvisa mot de skattskyldiga, som drabbas av krigskonjunkturskatt. Motionärerna åberopa innehållet i en inom Näringslivets skattedelegation utarbetad promemoria, i vilken enligt motionärerna ådagalägges, att de skäl som vid frågans behandling i riksdagen år 1946 anfördes till stöd för de då antagna bestämmelserna icke äro bärande. Motionärerna anse det icke kunna bestridas, att den skattskyldige, om han samtidigt med källskatten nödgas erlagga det efterskänkta beloppet, blir lika oskäligt betungad, då sistnämnda belopp erlägges i form av inkomstskatt som då det erlägges i form av förhöjd krigskonjunkturskatt. På grund härav hemställs i motionerna, att lydelsen av 9 § 2 mom. nämnda förordning måtte på angivet sätt ändras, att tredje och fjärde styckena i punkten 6 av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen skola utgå samt att föreskrifter måtte utfärdas angående restitution av krigskonjunkturskatt, i de fall detta skulle föranledas av berörda författningsändringar.

I motionerna nr I: 228 och II: 340 hemställs om sådan ändrad lydelse av 9 § 2 mom. i förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947, att vid skatteberäkning hänsyn skall tagas jämväl till de skatter som skulle hava erlagts, därest icke eftergift därav medgivits. Motionärerna framhålla, att i det genom propositionen föreslagna stadgandet samma för de krigskonjunktursbeskattade obilliga principer för skatteberäkningen kommit till uttryck som i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946. I än högre grad än vad fallet är enligt nämnda förordning bliva de skattskyldiga, som drabbas av krigskonjunkturskatt för år 1947, underkastade en orättmätig behandling.

Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår, att det för att möjliggöra inbetalningen av preliminär skatt varit nödvändigt införa en föreskrift därom, att skatter på inkomster under åren 1945 och 1946, som eljest skolat erläggas i den ordning förut gällande uppbördsreglemente föreskrev, ej vidare skulle utgå i den mån inbetalningen av desamma skulle till tiden hava sammanfallit med preliminärt inbetalande av skatt. Omfattningen av inskränkningen i betalningsskyldigheten för nämnda äldre skatter torde, under beaktande av skatteförmågan, hava bestämts med hänsyn till det faktiska förhållandet att de skattskyldiga i allmänhet icke avsatt medel för gäldandet av skatterna på de angivna årens inkomster.

För det stora flertalet av de skattskyldiga torde, på grund av det nyss sagda, innebörden av vad som skett vid övergången till det nya systemet vara snarare ett utbyte än ett efterskänkande, utbyte nämligen av ett betalningssätt för skatt mot ett annat och av en betalningsskyldighet mot en annan. Användandet av det mera adekvata uttrycket »utbyte» i stället för »eftergift» eller »befrielse» framhäver, att fråga ej är om eftergift i vanlig mening, innebärande en förmån eller lättnad i den ordinarie beskattningen, utan en eftergift, varigenom de skattskyldiga undgå att erlagga dubbel skatt.

Då i detta sammanhang talas om dubbelbeskattning, är det utifrån den vid övergången till preliminär skattebetalning aktuella utgångspunkten, vilken tager sikte på själva erläggandet av skatt, med bortseende därvid från de inkomster, vartill den under övergångsåren utgående skatten hänför sig. Den från dubbelsbeskattning stadgade eftergiften, en nödvändig följd av omläggningen, innebär upphävande av en betalningsskyldighet, som grundade sig på debitering efter taxering. Den upphävda betalningsskyldigheten för skatt ersättes med skyldighet att verkställa förskottsbetalning av skatt på grund av blivande taxering och debitering.

Det anförda gäller dock ej för alla förekommande inkomstlägen. I det följande skall redogöras för tre huvudgrupper av skattskyldiga, för vilka betydelsen av skatteeftergiften ter sig olika.

Till den första gruppen kunna hänföras sådana skattskyldiga, som hava ungefär lika stora eller successivt stigande inkomster år från år. Inskränkningen i eller upphävandet av betalningsskyldigheten för äldre skatter beträffande dessa skattskyldiga innebär icke att i följd av övergången vare sig de skattskyldiga göra någon vinst eller det allmänna lider någon förlust. I den mån inkomsterna stiga blir förhållandet i stället det motsatta.

För alla andra skattskyldiga medför eftergiften en omedelbar skattelättnad och en motsvarande förlust för det allmänna. Här avses de fall, då inkomsterna under år 1947 eller 1948 äro lägre i förhållande till de tidigare åren ävensom de fall, då under förstnämnda år ingen inkomst uppbäres eller endast inkomst, för vilken skattskyldighet ej föreligger. Man kan bland dessa fall till en särskild grupp hänföra skattskyldiga, beträffande vilka en viss korrektion mot beröda icke avsedda verkan av skatteeftergiften vidtagits, ägnad att till större delen eliminera en dylik ojämnhet vid övergången. Kamrarrätten vill här erinra om de i det föregående omnämnda bestämmelserna rörande skatt på inkomstökning under år 1945 eller 1946.

Ehuru således åtgärder vidtagits dels för att förhindra sådana skattskyldiga, vilka på grund av arten av sin inkomst därtill hava möjlighet, att i samband med övergången bereda sig fördelar i skattehänseende, dels ock för att i åtskilliga andra hänseenden göra övergången i möjligaste mån jämn, har det ansetts icke kunna undvikas, att eftergiften av äldre utskylder i en del fall medför en skattelindring. Förutom sådana skattskyldiga, som under övergångsåren, 1947 och 1948, hava lägre inkomster än under tiden dessförinnan eller överhuvud icke uppbära någon skattepliktig inkomst och som icke träffas av bestämmelserna om undantag från skatteeftergiften, avser denna tredje grupp de fall, då under övergångsåren aktiebolag, föreningar och andra juridiska personer upplösas eller fysiska personer avlida. Endast för de till denna grupp hänförda skattskyldiga torde uppbördsreformen kunna anses medföra en verklig skatteeftergift av någon betydenhet. I dessa fall efterträdes den eftergivna skatten endast delvis eller icke alls av den preliminära skatten.

För aktiebolagens del torde böra erinras om, att de i stor utsträckning i sina balansräkningar gjort reserveringar till mötande av ännu icke till betalning förfallna skatter. Det kunde av denna anledning göras gällande, att aktiebolagen med avseende å nu förevarande fråga skulle intaga en särskild ställning, när skatteeftergiften, genom vilken bolagens skattereserver frigjorts, skulle för bolagen innebära en skattelättnad. Skattereserverna motsvaras ju icke längre av någon skatteskuld. Genom särskilda provisoriska lagstiftningsåtgärder hava emellertid de ifrågavarande medlen bundits för en tid av två år, varefter frågan om deras behandling i skattehänseende torde komma att åter upptagas. Då reserverna således icke stå till förfogande för betalning av preliminär skatt eller för något annat ändamål, kunna aktie-

bolagen, därest förefintligheten av reserverna överhuvud bör tillmätas någon betydelse i förevarande sammanhang, fullt ut jämföras med övriga skattskyldiga och liksom dessa hänföras till någon av de ovan angivna tre grupperna.

För flertalet skattskyldiga kännetecknas enligt det förut anförda övergången av att två led äro för handen, skattebefrielsen och den preliminära skattebetalningen. Därest man skulle vilja bortse från det senare ledet och beakta allenast det förra, befrielsen, detta med hänsyn till att ett faktiskt efterskänkande skett, förefinnes intet utrymme för tillämpningen av den vid krigskonjunkturbeskattningen eljest följda principen att grundbeloppet icke skall påföras några andra skatter. Någon nedsättning av grundbeloppet, motsvarande de å detsamma belöpande efterskänkta skatterna till staten, kan icke äga rum. Det förhållandet att de andra statsskatterna helt bortfalla måste enligt detta betraktelsesätt medföra uttagande av grundbeloppet i sin helhet som krigskonjunkturskatt.

Om man å andra sidan beaktar båda leden med hänsyn till att befrielsen åtminstone i det övervägande flertalet fall motsvaras av preliminärt inbetald skatt och till att det ena ledet följaktligen utgör ett komplement till det andra, framstår det såsom naturligt, att utrymme fortfarande finnes för tillämpning av reduktionsregeln.

Frågan huruvida det ena eller det andra betraktelsesättet bör vara avgörande vid lösningen av det problem som i följd av skatteeftergiften uppkommer, då det gäller beräkningen av krigskonjunkturskatt, torde i första hand få bedömas från den utgångspunkten, att man undersöker vilken den ledande principen varit vid det slutliga utformandet av övergångsbestämmelserna till uppbořdsförordningen. Principen synes hava varit att, därest ej det idealfall föreligger, enligt vilket inkomsterna under ett vart av de fyra åren 1945—1948 äro av ungefär samma storleksordning, varav följer att skatterna utgå från år till år med ungefär samma belopp, sådana anordningar borde vidtagas att slutresultatet blir detsamma som i idealfallet. Det innebär, att summan av skatterna belöpande å de under nämnda period av år redovisade inkomsterna skall uppgå till samma belopp som skatterna skulle hava utgjort, om samma inkomster varit på de olika åren ungefär jämnt fördelade. De under åren 1947 och 1948 erlagda skatterna komma i idealfallet att intaga ett slags dubbelställning. Därest de under de två senare åren av perioden utgå med ett i förhållande till normalinkomsten för lågt belopp, skall rättelse härutinnan ske på sådant sätt att även skillnadsbeloppet åtminstone till större delen kommer att erläggas.

Kammarrätten finner sig på grund av det ovan utvecklade kunna fastslå, att skatteeftergiften principiellt är av allenast formell natur. Den omständigheten, att den nämnda grundsatsen ansetts i praktiken ej kunna genomföras för alla förekommande fall, med påföljd att resultatet för vissa skattskyldiga i realiteten blir en skattelindring, blir då av underordnad betydelse. På grundval av den i första hand gjorda bedömningen av ifrågavarande spörsmål får kammarrätten alltså såsom sin mening uttala, att uppbořdsreformen ej giver anledning att vid beräkningen av krigskonjunkturskatt utesluta tillämpningen i princip av regeln om reduktion av grundbeloppet.

I andra hand finner kammarrätten det kunna ifrågasättas, huruvida icke från tillämpningen av angivna regel borde undantagas de fall, där skatteeftergiften som slutresultat medfört en icke önskvärd skattelindring. Att sålunda inskränka tillämpningen torde emellertid knappast vara tekniskt möjligt att genomföra. Det skulle i alla händelser åsamka vederbörande myndigheter ett betungande merarbete. De fall som här påkalla uppmärksamhet äro de som hänförts till den förut angivna tredje gruppen av skattskyldiga, bland dem

främst juridiska personer som upplösts och annan skattskyldig som avlidit under övergångstiden. Såvitt kammarrätten kan bedöma synas emellertid dessa fall ur synpunkten av icke önskvärd skattelindring ej hava någon större betydelse. Bland de skattskyldiga, som av olika anledningar icke komma att erlægga skatt för inkomstökning under år 1945 eller 1946, återfinnas fall, beträffande vilka godtagbara skäl därför kunna åberopas. Anledningen till inkomstminskningen under de efterföljande åren kan nämligen vara hög ålder eller inträdd oförmåga till arbete. De sist anförda fallen skulle måhända ändå icke haft någon nämnvärd betydelse ur förevarande synpunkt. Av större betydelse är, att åtskilliga skattskyldiga, som vid övergången mellan åren 1946 och 1947 redovisat en större inkomst för år 1946 än som normalt skolat hänföras till samma år, icke kunna beskattas för den sålunda uppkomna inkomstökningen. Anledningen kan vara antingen att klart syfte att undandraga skatt icke kan visas eller att inkomstökningen ej uppgår till minimibeloppet 1 000 kronor. Även för sådana enskilda skattskyldiga som gjort skattereserveringar medför övergången en skattelättnad.

Tvekan kan således råda med avseende å en del av nyss omnämnda skattskyldiga om lämpligheten av att, såsom en ytterligare skattelättnad, medgiva avdrag från grundbeloppet vid taxering till krigskonjunkturskatt. På grund av den av kammarrätten förut utvecklade principiella motiveringen och med hänsyn till vad därefter här ovan anförts synes reduktionsregeln likväl böra bibehållas även för sistberörda fall. De torde få anses såsom oundvikliga vid en uppbördsreform och hava också godtagits vid utformandet av övergångsbestämmelserna.

Ett upphävande av reduktionsregeln i alla andra fall medför även ett upphävande av den här omtalade friheten från dubbelbeskattning. Det synes kammarrätten ur rättvisesynpunkt ej tillfredsställande, att befrielsen från dubbel skatt icke skall gälla för en viss kategori skattskyldiga. Uppbördsreformen torde i och för sig ej böra medföra, att krigskonjunkturskatt uttages med högre belopp än som skulle hava uttagits, om reformen ej kommit till stånd vid den ifrågavarande tidpunkten.

Det må även erinras om, att i ett annat avseende föreskrift meddelats till förhindrande av att skatt påföres med högre belopp än som skulle skett, därest uppbördsreformen ej kommit till stånd. Vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt får enligt förordning nr 898/1945 avdrag göras för slutlig och tillkommande kommunal skatt, som under beskattningsåret påförts skattskyldig. Vid taxering år 1948 till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt kan emellertid något sådant avdrag ej ske, enär slutlig skatt på grund av taxering till kommunal inkomstskatt icke påföres under år 1947. Därför har i förordning nr 478/1946 meddelats föreskrift av innebörd, att skattskyldiga vid 1948 års taxering äger åtnjuta avdrag för kommunalutskylder med samma belopp som avdragits vid taxeringen år 1947.

För ett bibehållande av reduktionsregeln jämväl vid nu ifrågavarande taxeringar till krigskonjunkturskatt för åren 1946 och 1947 tala även skäl, som hänföra sig enbart till krigskonjunkturbeskattningen för nämnda år. Kammarrätten får härutinnan erinra om, att i samband med avvecklingen vid taxeringarna för dessa år beskattas merinkomster, som uppkommit under tidigare beskattningsår. Ensartade regler rörande beräkningen av krigskonjunkturskatt synas böra tillämpas för hela den tidrymd, för vilken sådan skatt utgår. En ytterligare belastning av de för nämnda år taxerade uppkommer ju i vissa fall ändå, även enligt de tidigare tillämpade reglerna för beräkning av skatten, därigenom att grundbeloppet i följd av de vid avvecklingen framtagna merinkomsterna ofta kommer att överstiga det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet. För den del av grund-

beloppet, som därvid rätteligen belöper på tidigare beskattningsår, kommer någon reduktion ej att äga rum.

Av det föregående framgår, att kammarrätten för sin del anser sig kunna biträda ej mindre den i motionerna nr I: 141 och II: 236 gjorda hemställan om ändrad lydelse av 9 § 2 mom. förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 och om viss därav föranledd ändring i övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen än även i motionerna nr I: 228 och II: 340 gjord hemställan om ändrad lydelse av 9 § 2 mom. i förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947. I händelse av bifall till förstnämnda hemställan föranledes därav utfärdande av föreskrifter angående restitution av erlagd skatt.

Mot formuleringen av de ändrade lydelse som i motionerna föreslagits har kammarrätten intet att erinra.»

Överståthållarämbetet har åberopat följande av taxeringsintendenten *Holdo* avgivna yttrande:

»Det i motionerna framställda yrkandet om ändring av bestämmelserna rörande krigskonjunkturskattens beräkning bygger på den uppfattning angående 'konstruktionen av själva krigskonjunkturskatten', som kommit till uttryck i den inom Näringslivets skattedelegation utarbetade promemorian, vilken bilagts motionen nr 236 i andra kammaren. I densamma uttalas bl. a. härutinnan¹ att det utan tvivel framstode såsom ur taxeringsteknisk synpunkt irrationellt att vid beräkning av en skatt medgiva avdrag för andra skatter, ehuru de icke erlagts. Förklaringen till att ett dylikt avdrag likväl måste medgivas, om man skall uppnå ett ur rättvisesynpunkt godtagbart resultat. låge emellertid i den egendomliga situation, som uppkommer genom övergången till källskattsystemet och 'i konstruktionen av själva krigskonjunkturskatten, vars belopp fixeras just genom att från ett grundbelopp avdraga permanenta löpande skatter'.

Denna uppfattning torde emellertid icke vara riktig. I den VPM angående riktlinjer för utformningen av en statlig krigsvinstskatt, som fogats såsom bilaga nr 1 till Kungl. Maj:ts proposition nr 2 till riksdagen med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940, framhålles nämligen till en början, att krigskonjunkturskatten innebär en konfiskation av vissa inkomstökningar. I sista stycket s. 2 i samma promemoria anföres vidare följande till belysande av krigskonjunkturskattens principiella innebörd:

'Till den omständigheten, att vinsterna indragas till det allmänna oberoende av hur vinsten påverkar skattebetalarnas skatteförmåga, får man taga hänsyn vid fastställandet av den vanliga inkomstskatten, och, såsom framgår av den senare utredningen, blir konsekvensen för inkomstbeskattningens vidkommande, att inkomstskatt bör utgå blott för den del av vinsten, som återstår efter erläggandet av krigsvinstskatten. Denna är alltså primär i förhållande till de ordinära inkomstskatterna: den avser att åstadkomma en korrektion av skattebetalarnas inkomster, som verkställles innan dessa belastas av de efter bärkraften normerade skatterna.'

Krigskonjunkturskatten bestämmes sålunda *enbart* av den inkomstökning, som ansetts böra indragas till staten och är sålunda icke, såsom i promemorian velat göras gällande, ett belopp, som fixeras genom att från ett grundbelopp avdraga permanenta löpande skatter.

Detta har också framhållits av departementschefen i 1940 års proposition angående krigskonjunkturskatten (s. 103), vari bl. a. följande anföres beträffande normen för skattesatserna:

¹ S. 12 sista stycket.

Beskattningen av krigsvinster framkallade av en hela samhället drabbande olycka har i stället väsentligen karaktär av indragning till det allmänna av en inkomstökning, som man sökt men inte helt kunnat förebygga.

Från dessa förutsättningar är det också givet, att den påförda krigskonjunkturskatten skall få avdragas från inkomsten vid den ordinarie statsbeskattningen. Hur detta skall kunna genomföras kommer att behandlas i ett senare sammanhang. Det har ej varit möjligt att nu föreslå liknande avdrag vid den kommunala beskattningen. Detta förhållande har tydligen fått öva inflytande vid avvägande av de föreslagna skattesatserna.

Flera uttalanden av samma innebörd kunna återopas i 1940 års proposition och därvid fogade bilagor.

Krigskonjunkturskatten har sålunda principiellt avsetts vara en indragning till det allmänna av vissa icke önskvärda inkomstökningar. På de sålunda indragna beloppen skulle någon ytterligare skatt icke utgå.

Om det tekniskt hade kunnat genomföras, borde taxering till krigskonjunkturskatt ha skett först. Krigskonjunkturskatten skulle då ha motsvarat det s. k. grundbeloppet. Eventuellt hade ett något högre belopp då kunnat fastställas. Vid bestämmandet av procentsatsen för grundbeloppets beräkning har hänsyn måst tagas till att kommunala utskylder skulle komma att utgå å grundbeloppet och, såsom departementschefen i sitt ovan citerade uttalande framhållit, det ej vara möjligt att föreslå avdrag för krigskonjunkturskatten vid den kommunala beskattningen. Orsaken härtill torde, såsom i bilaga nr 2 till 1940 års proposition framhållits, vara, att krigskonjunkturskatten endast kommer staten och icke kommunerna till del, varför någon begränsning i den kommunala beskattningen icke rimligen borde ske utan hänsyn borde i stället tagas till denna beskattning vid krigskonjunkturskattens bestämmande.

Om således taxeringen till krigskonjunkturskatt kunnat ske först, skulle givetvis några ytterligare statliga skatter icke hava utgått å det till staten genom krigskonjunkturskatten indragna beloppet utan dessa hava debiterats å resterande inkomst.

När såsom nu sker taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställes först, kan vid denna taxering hänsyn icke tagas till belopp, som sedermera genom krigskonjunkturskatt indragas till det allmänna. I de fall krigskonjunkturskatt uttages borde därför rätteligen avkortning eller restitution ske av de permanenta löpande kronoutskylder, som belöpa å det sålunda indragna beloppet. Så förfors även vid 1940 års taxering. Genom Kungl. Maj:ts förordning (SFS 765/1940) medgavs skattskyldig rätt att på grund av påförd krigskonjunkturskatt för år 1940 erhålla nedsättning i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten m. m. för samma år. Stöd för den i Näringslivets skattedelegations promemoria¹ framförda åsikten, att innebörden av de år 1940 meddelade bestämmelserna rörande beräkningen av krigskonjunkturskatten skulle vara, att den skattskyldige erlade viss del av krigskonjunkturskatten i stället för å grundbeloppet belöpande ordinarie statsskatterna, saknas.

För att undvika det besvärliga restitutionsförfarandet gjordes i påföljande års krigskonjunkturskatteförordning en rent teknisk förändring, innebärande att krigskonjunkturskattens grundbelopp minskades med de skattebelopp, som eljest bort restitueras av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Såsom framgår av bevillningsutskottets betänkande nr 20 år 1941 s. 17 innebar utskottets förslag till införande i 11 § av ett nytt moment endast, att den avräkning, som tidigare skett från den statliga inkomst- och förmö-

¹ S. 7.

genhetsskatten på grund av att debiterad krigskonjunkturskatt fick avdragas från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, i stället fick karaktären av ett *avdrag* från krigskonjunkturskatten. Detta innebär icke någon ändrad beräkning av *krigskonjunkturskatten*. Anordningen föranleddes — såsom utskottet framhåller — närmast av en önskan att underlätta debitering och uppbörd.

Denna tekniska omläggning innebär således endast, att en del av krigskonjunkturskatten kom att erläggas i form av för höga permanenta löpande kronoutskylder.

Krigskonjunkturskatten motsvaras sålunda av *grundbeloppet*, och då någon befrielse från erläggande av krigskonjunkturskatt icke är medgiven i övergångsbestämmelserna till den nya uppbördsförfordningen, synes hela grundbeloppet böra erläggas i den mån krigskonjunkturskatten icke *erlagts* i form av förhöjda permanenta löpande kronoutskylder.

Jag anser skäl icke hava anförts för bifall till de av motionärerna föreslagna ändringarna.

Slutligen må framhållas, att motionärernas förmodan, att de fall, då taxering till krigskonjunkturskatt blivit fastställd av prövningsnämnd under år 1946, sannolikt varit fåtaliga icke är riktig vad Stockholm beträffar. Huvudparten av taxeringarna till krigskonjunkturskatt hava nämligen verkställts under år 1946. Sålunda avgjordes 2 359 ärenden under år 1946 medan 1 255 ärenden skjutits över till år 1947. Av de sistnämnda kommer huvuddelen att underställas prövningsnämnden under april månad. En ändring av krigskonjunkturskattens beräkning för år 1946 skulle därför vad Stockholm beträffar komma att medföra en tidsödande omdebitering samt ett omfattande restitutionsförfarande.»

Länsstyrelsen i Malmöhus län:

»I Kungl. Maj:ts förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940 stadgades ett efter vissa procentsatser i förhållande till jämförelseinkomsten beräknat belopp för krigskonjunkturskatten. Genom särskild förordning medgavs nedsättning i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten för samma år med det belopp, varmed sistnämnda skatt skulle ha minskats, om avdrag från det till sådan skatt taxerade beloppet skett med den påförda krigskonjunkturskatten.

Från och med 1941 års förordning om krigskonjunkturskatt ändrades bestämmelserna sålunda att för krigskonjunkturskatten fastställdes ett på samma sätt som beräkningen skedde av 1940 års krigskonjunkturskatt uträknat grundbelopp, från vilken emellertid avräknades det belopp, varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnskatt och särskild skatt å förmögenhet för den skattskyldige skulle ha minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

I förordningen om krigskonjunkturskatt för 1946 samt i proposition med förslag till krigskonjunkturskatt för år 1947 synes man ha anknutit till 1940 års förordning och ansett att det i 1941—1945 års förordningar enligt ovan vid beräkningen av krigskonjunkturskatten medgivna avdrag i realiteten utgjort en restitution av erlagd inkomstskatt och icke ett led i beräkningen av krigskonjunkturskattens belopp. Synbarligen av denna anledning har man nu icke beräknat nämnda avdrag till större belopp än som hänför sig till vad som verkligen inbetalas av den på grund av övergångsbestämmelserna till uppbördsförfordningen reducerade skattelikviden.

Emellertid måste det för den skattskyldige framstå som obilligt att berörda bestämmelser komma att medföra verkningar, som förefalla liktydiga med en skärpning av krigskonjunktursbeskattningen. Så mycket mera framstår detta som berörda skattebefrielse icke är detsamma som minskad skatteutgift för året utan kommer till synes först vid dödsfall eller då det gäller juridisk person vid likvidation eller rörelsens upphörande.

Länsstyrelsen anser sig av nu angivna skäl böra tillstyrka bifall till motionerna.»

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län:

»Länsstyrelsen tillåter sig inledningsvis erinra därom att frågan, hur sammanträffandet av inkomstskatt och krigskonjunkturskatt skulle regleras, varit föremål för överväganden i förarbetena till 1940 års krigskonjunkturskatteförordning. I den inom finansdepartementets skatteberedning upprättade, vid propositionen nr 2 till 1940 års höstriksdag fogade promemorian föreslogs (s. 38) att krisskatten skulle få avdragas vid taxeringen till statskatt. Denna anordning ansågs innebära ett behörigt hänsynstagande till den personliga skatteförmågan hos den som erlagt krisskatt. I propositionen (s. 146) utvecklades denna tanke av departementschefen sålunda, att krigskonjunkturskatten vore väsentligen avsedd att vara en indragning till det allmänna av icke önskvärda inkomstökningar och att en ytterligare beskattning av det indragna beloppet i princip borde vara utesluten.

Resultatet av den genomförda avdragsregeln kan belysas av följande exempel.

Antag att kommunalskatten uppgår till 10 %, att de statliga inkomstskatterna för inkomstens högsta intervall utgår efter 32 % — jämför aktiebolagsbeskattningen — och att krigskonjunkturskatten för berörda intervall uttages med 70 %. Om dessa tre slag av skatter var för sig skulle uttagas utan reduktion, skulle resultatet bli, att det högsta inkomstskiktet finge lämna en skatt om $32 + 10 + 70 = 112$ %. Skatten skulle alltså i detta skikt vara större än inkomsten. Då emellertid såväl krigskonjunkturskatt som kommunal skatt får avdragas — här bortses från att den senare avdrages först ett kommande år — medför detta att skatteprocenten i nämnda inkomstskikt begränsas till $86,4\% = 32\%$ av $(100 - 10 - 70)\%$ + 10% + 70% . Reduktionen leder härigenom till en skatteeftergift om 25,6 % motsvarande 80 % av det till de statliga inkomstskatterna hänförliga skattetrycket om 32 %. Av berörda reduktion kan 3,2 % eller 10 % av berörda 32 % anses belöpa på kommunalskatteavdraget, under det att 22,4 % eller 70 % av samma 32 % hänför sig till det nu aktuella krigskonjunkturskatteavdraget.

Vid 1940 års taxering erhöll den skattskyldige den till krigskonjunkturskatteavdraget hänförliga reduktionen genom nedsättning av för detta år utgående statlig inkomstskatt. Sedermera har reduktionen uttagits genom direkt omräkning av krigskonjunkturskatten.

Den fråga, som uppställer sig till bedömande i anledning av skatteeftergifterna vid övergången till det nya uppborädsförfarandet, är huruvida krigskonjunkturskatt skall uttagas utan reduktion i samma mån som inkomstskatt eftergives. Statsmakterna hava redan besvarat denna fråga jakande såvilt angår 1946 års krigskonjunkturskatt och det är denna statsmakternas inställning, som är föremål för en mera ingående kritik i motionerna nr 141: 1 och 236: 2.

I den av motionärerna återopade promemorian göres gällande, att genom reduktionsregelns borttagande de krigskonjunkturskatteskyldiga skulle hava berövats den fördel av skattebefrielse, som omförmäles i övergångsbestämmelserna till den nya uppborädsförordningen.

Ur formell synpunkt är det utan tvivel riktigt, att skatteeftergiften 'tages tillbaka vid krigskonjunkturskatten'. Det föreliggande spørsmålet utgör emellertid icke endast ett formellt problem utan är framför allt en skattepolitisk avvägningsfråga. Enligt länsstyrelsens mening har man vid bedömandet av denna anledning att taga ställning till hur inkomstskatt och krigskonjunkturskatt samfällt verka. Frågan gäller därför i grunden att pröva, i vilken utsträckning det vid övergången till nya uppördssystemet är nödvändigt eller skäligt att medgiva skatteeftergift helt eller delvis såväl beträffande inkomstskatt som beträffande krigskonjunkturskatt, när sådana skatter samtidigt uttagas.

Förhåller det sig så, att en skatteeftergift prövas bära avvägas så att den omfattar all inkomst under övergångstiden, så torde en följdriktig konsekvens härav vara att icke heller krigskonjunkturskatt — vilken ju avser skattläggning av en viss del av inkomsten — bör uttagas under ifrågakommande tid. I varje fall borde icke en i denna inkomst ingående krigskonjunkturvinst under övergångstiden göras till föremål för hårdare beskattning än som skulle kunnat ifrågakomma, därest inkomsten redovisats under en period, då den skulle lagts under ordinarie beskattning i vanlig ordning.

Nu torde emellertid statsmakterna icke hava velat medgiva, att skatteeftergift skall ifrågakomma för all inkomst under övergångsperioden. Från efterskänkandet av skatt hava nämligen undantagits vissa under åren 1945 och 1946 uppkommande merinkomster ställda i jämförelse med en normalinkomst under åren 1942—1944.

Att en till år 1945 hänförlig merinkomst — merinkomsten här i regel beräknad vid jämförelse med 1937 och 1938 års genomsnittliga inkomst — belägges med krigskonjunkturskatt utan reduktion kan ju sägas vara uttryck för uppfattningen, att denna del av merinkomsten har sådan skattekraft, att någon reduktionsregel icke är nödvändig — här bortses alltså från det fall, att krigskonjunkturskatt och merskatt enligt övergångsbestämmelserna sammanträffa.

När det i motionen framhålles, att kravet på rättvisa och likformighet i taxeringen icke blir tillgodosett genom de nuvarande bestämmelserna i fråga om krigskonjunkturskatt och efterskänkande av skatt enligt övergångsbestämmelserna, kunde länsstyrelsen vara benägen att principiellt instämma i detta uttalande. Men enligt länsstyrelsens mening är orättvisan och den bristande likformigheten att söka i en helt annan riktning än den motionärer-na påtalat.

Det kan nämligen göras gällande, att eftergiftsreglerna i fråga om den vanliga inkomstbeskattningen gått längre än som strängt taget varit nödvändigt och än vidare, att olika skattskyldiga fått fördel därav utan att en avvägning skett av behovet av skatteeftergift hos varje särskild skattskyldig. Stora inkomsttagare och juridiska personer, vilka icke behöva förbruka årsinkomsten för livsuppehälle eller liknande fasta utgifter, hava givits samma fördelar, som 'vanliga' inkomsttagare, för vilka en skatteeftergift vid övergången till källskatt varit en ur behovssynpunkt nödvändig förutsättning för reformens ikraftsättande.

Eftergiftsreglerna hava med andra ord utformats så att man i allmänhet icke verkställt en avvägning efter olika inkomsters olika förmåga att tåla den 'dubbla' beskattning, som skulle inträtt, därest källskattereformen blivit genomförd utan övergångsanordningar. Men härmed är icke en sådan avvägning bör äga rum såvitt angår inkomst, som drabbas av krigskonjunkturskatt.

Länsstyrelsen är väl medveten om att det kan möta svårigheter och betänkligheter att nu i efterhand göra en principiell omprövning av eftergifts-

reglernas lämplighet och skälighet. Ehuru detta spörsmål endast indirekt sammanhänger med det av motionärerna berörda ämnet, har länsstyrelsen dock icke velat underlåta att delgiva utskottet sin mening, att eftergiftsreglerna erhållit en alltför schablonmässig utformning. Inställningen till själva avvägningsproblemet blir för länsstyrelsen avgörande även vid bedömning av vad som föreslagits i de föreliggande motionerna. Sålunda anser länsstyrelsen den omständigheten, att vid 1946 och 1947 års taxeringar krigskonjunkturskatt uttages med begränsad reduktion eller utan reduktion, naturligt sammanhänga med dels den krigskonjunkturbeskattade inkomstens särskilda karaktär och dels det förhållandet, att eftergiftsreglerna erhållit en för den skattskyldige i vissa fall mycket välvillig utformning.

Med denna motivering förmenar länsstyrelsen, att tillräcklig anledning icke finnes till vidtagande av de av motionärerna föreslagna ändringarna i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1946 eller i förslaget till sådan förordning för år 1947.»

Länsstyrelsen i Västmanlands län:

»Såsom infordrat yttrande över herr Olsons med flera väckta motioner dels om viss ändring av bestämmelserna rörande krigskonjunkturskattens beräkning, dels ock i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 får länsstyrelsen meddela, att länsstyrelsen finner motionärerna hava anfört skäl för bifall till sina yrkanden.»

Länsstyrelsen i Västernorrlands län:

»I krigskonjunkturskattens natur ligger, att den närmast skall avse ett indragande till staten av en oförtjänt inkomstökning. Egentligen skulle därför hela grundbeloppet erläggas i skatt. Då det emellertid ansetts, att det belopp, som sålunda erlägges såsom krigskonjunkturskatt, icke skall drabbas av ytterligare skatt till staten, har vid krigskonjunkturskattens beräkning avdrag från grundbeloppet medgivits för de ordinarie statsskatter, som belöpa på grundbeloppet. Detta avdrag borde principiellt ha skett från den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, under det att grundbeloppet skulle ha erlagts i sin helhet liksom vid 1940 års taxering, men av praktiska skäl har avdraget skett vid krigskonjunkturskattens beräkning.

Då sålunda avsikten med ifrågavarande avdrag från grundbeloppet torde ha varit, att det belopp, som erlägges såsom krigskonjunkturskatt, icke skall drabbas av ytterligare skatt till staten, synes som en följd härav hänsyn kunna tagas endast till skatter, som belöpa på nämnda grundbelopp och som tillika skola erläggas. Det är visserligen sant, att den uträknade krigskonjunkturskatten vid 1946 och 1947 års taxering härigenom blir icke oväsentligt högre än tidigare, men hänsyn härtill synes enligt länsstyrelsens mening icke kunna tagas till följd av krigskonjunkturskattens karaktär av tillfällig skatt.

Länsstyrelsen kan sålunda icke ansluta sig till motionärernas åsikt i denna fråga och enligt länsstyrelsens mening bör någon ändring i ifrågavarande hänseende icke vidtagas i gällande förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946 eller i föreliggande förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947.»

Centrala krigskonjunkturskattenämnden:

»Centrala krigskonjunkturskattenämnden finner sig till en början kunna konstatera, att någon formell grund för bifall till de remitterade motionerna icke föreligger.

Betydelsefullare är dock om starka sakliga skäl kunna anses tala för bifall till motionerna. I sådant avseende tillåter sig centrala nämnden erinra därom, att den befrielse från vissa skatter, som följer av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen, för flertalet skattskyldiga torde vara mera skenbar än verklig, i det att skatten visserligen träffar ett annat och senare års inkomster än som enligt det tidigare tillämpade systemet skulle hava varit fallet, men att därav icke ovillkorligen blir en följd, att den totala skatten för viss skattskyldig på längre sikt blir lägre. För sådana skattskyldiga borde även krigskonjunkturskatten reduceras i enlighet med motionärernas yrkanden. Men huru många och, ännu mindre, vilka dessa skattskyldiga äro torde vara omöjligt att exakt angiva. Å andra sidan kunna säkerligen icke alla de, som äro skattskyldiga till krigskonjunkturskatt, hänföras till denna grupp. Full rättvisa och jämlikhet i beskattningsavseende åstadkommes således icke vare sig genom ett avslag eller ett bifall till motionerna. För ett bifall till dem talar dock utom nyss angivna skäl, även den omständigheten, att det av motionärerna överklagade förhållandet icke skulle hava uppkommit, därest uppbördsreformen genomförts först efter det att krigskonjunkturskatten avvecklats.

Vid här angivna förhållanden synes det centrala nämnden skäligt och rimligt, att sådan skattelättnad, som avses i motionerna, beredes de skattskyldiga enligt förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1946 och 1947. På grund härav får nämnden för sin del tillstyrka bifall till motionerna.»

Mot nämndens beslut har *reservation* anmälts av herrar *Wulff* och *Brunes*, därvid *Wulff* med instämmande av *Brunes* anfört följande:

»I likhet med majoriteten anser jag, att motionärerna sakna formell grund för sina yrkanden.

Vad härefter beträffar frågan, huruvida den begärda skatteeftergiften likväl bör av billighetshänsyn medgivas, har grundtanken i krigskonjunkturskattelagstiftningen varit, att viss del av den s. k. merinkomsten skall såsom »oförtjänt» indragas till statsverket och att återstoden därefter skall beskattas i vanlig ordning. De författningsbestämmelser, i vilka ändring nu påyrkas, torde icke strida mot denna grundtanke, och, såvitt jag kan finna, kommer en till krigskonjunkturskatt taxerad person icke att på grund av omläggningen av uppbördssystemet få betala högre skatt — bortsett från krigskonjunkturskattens grundbelopp — än en annan skattskyldig med inkomst motsvarande den del av den förres inkomst, som enligt ovannämnda grundtanke skall beskattas i vanlig ordning. Ej heller kommer den till krigskonjunkturskatt taxerade personen — såsom majoriteten synes antaga — att få erlägga högre skatt än om omläggningen av uppbördssystemet skett senare, för så vitt han icke efter krigskonjunkturskattens avveckling får behålla sin på grund av krigskonjunkturen onormalt höga inkomst. Den omständigheten, att så i vissa fall kan bli förhållandet, är enligt min mening icke tillräckligt skäl för en generell eftergift av det slag motionärerna påyrkat.

På de anförda skälen anser jag, att nämnden bort hemställa, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»

Kooperativa förbundet:

»Kooperativa förbundet har varje år, då taxering till krigskonjunkturskatt ägt rum, sänt ut vägledande upplysningar om skatten till de till KF anslutna föreningarna och därvid gjort upp kalkyl över skattens storlek i ett tänkt normalfall, nämligen beskattningsbar merinkomst 10 000 kronor och jämförelseinkomst 30 000 kronor. Skattens grundbelopp blir då 5 400 kronor.

Häriifrån avgår för ordinarie statsskatter taxeringsåren 1942—45 (statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och värnsskatt) 32 procent av 5 400 kronor = 1 728 kronor. Rest att betala blir då 3 672 kronor eller 36,7 procent av merinkomsten. Men år 1946 nedgår i exemplet avdraget på grund av källskatte-reformen till 10 procent av 5 400 kronor = 540 kronor. Som rest att betala återstår 4 860 kronor eller 48,6 procent av merinkomsten.

KF har därför i 1946 års vägledande upplysningar, därav ett tryckt exemplar bifogas, måst konstatera krigskonjunkturskattens faktiska stegring år 1946 enligt exemplet jämfört med tidigare år och tillfogat följande:

’På grund härav torde de kooperativa föreningarna kunna räkna med att kk-skattens nettobelopp i allmänhet för dem kan bliva omkring 50 procent eller mer å eventuellt beskattningsbart belopp. Att stegringen blir så betydande mot förr, då man räknade med 35 å 40 procent, beror på källskatte-reformen, som för samtliga skattskyldiga medför att den ordinarie skatten å 1946 års taxering inskränker sig till ovan omnämnda 10 procent av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. De som i år taxeras till kk-skatt få motsvarande mindre avdrag vid kk-skattens uträkning och få alltså på en omväg betala full ordinarie statsskatt på den del av 1946 års taxerade inkomst som påföres kk-skatt.’

Kk-skattens stegring beror i detta fall påtagligen på att skatten är kombinerad med de ordinarie statsskatterna. Den förra har betraktats som en primär engångsskatt, och man har år 1946 icke medgivit avdrag för mer än faktiskt erlagd statsskatt (det belopp varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skulle ha minskats, om grundbeloppet avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet). År 1946 blev detta avdrag, som nämnt, blott 10 procent av grundbeloppet, men år 1947 accentueras källskattereformens verkan på kk-skatten ännu mera i det att enligt 1947 års proposition om kk-skatt dennas grundbelopp icke alls kommer att minskas av inkomst- och förmögenhetsskatt och värnsskatt, enär normalt inga dylika skatter utgå för den år 1947 taxerade inkomsten. År 1947 kommer alltså kk-skatten (för dem som ha annat räkenskapsår än kalenderår) att utgå med hela grundbeloppet eller enligt exemplet med 5 400 kronor = 54 procent av merinkomsten.

För skattebetalaren kunna dock icke formella synpunkter vara avgörande, utan för honom gäller det hur mycket han årligen måste betala i skatt i procent av sin inkomst. Det är väl sant att han hösten 1946 blott betalade 10 procent ordinarie statsskatt, men hela år 1947 får han fortsätta att betala ordinarie statsskatter, som procentuellt ligga i samma nivå som förut. Det blir intet avbrott i skattebetalandet och en reell skillnad upptäckes först när en juridisk person likviderar eller en fysisk person dör. Det synes därför vara rättvist att avdraget från kk-skattens grundbelopp taxeringsåren 1946 och 1947 får motsvara samtliga ordinarie ordinarie statsskatter eller 32 procent. Just denna praktiska linje har följts när man fann att skatter måste eftergivnas under övergångsåren, och samma linje synes böra följas när det gäller kk-skatten. Annars blir följden att man »på en omväg» tar ut full ordinarie statsskatt av sådana skattskyldiga, som erlagga kk-skatt under år då eftergift i fråga om ordinarie statsskatter sker för alla andra. Hade källskattens införande fördröjts blott två år, så hade inga störningar inträtt utan alla behandlats lika.

Kk-skattens kombination med den ordinarie statsbeskattningen förutsätter att denna senare helst är konstant eller i varje fall icke varierar mycket utan uttages med ett årligen ungefär lika stort procentuellt belopp på taxerad inkomst. Särskilt tydligt framstår detta i fråga om juridiska personer, för vilka avdraget från kk-skattens grundbelopp under senare år regelbundet varit 32 %.

kalkylerat obligatoriskt avdrag, som de väntat sig att få behålla även under källskattereformens övergångsår. I detta sammanhang får styrelsen erinra om att styrelsen redan i yttrande av den 8 februari 1945 över 1944 års allmänna skattekommittés förslag om avveckling av kk-beskattningen ifrågasatt, i fråga om skatteuträkningen, att kk-skatten gjordes proportionell med grundbelopp vid 50 procent av merinkomsten. Beträffande avdraget för ordinarie statsskatter föreslog styrelsen redan då obligatoriskt avdrag för juridiska personer. Styrelsen ifrågasatte nämligen huruvida icke skatteprocenten för grundbeloppet direkt borde bestämmas så *som om skatteavdraget helt kunde utnyttjas* och alltså sättas, åtminstone för juridiska personer, till cirka 35 %. Detta förslag framlades med hänsyn till framställda farhågor att avdraget för de ordinarie skatterna icke skulle kunna i sin helhet utnyttjas. Den situation som nu inträtt kunde då icke förutses, men förstärker givetvis i hög grad de skäl, som redan för två år sedan av styrelsen återopades till förmån för obligatoriskt skatteavdrag vid kk-skattens uträkning.

För åtskilliga till KF anslutna föreningar, vilka taxeringsåren 1946 resp. 1947 få erlägga kk-skatt med 50, kanske 60 % av merinkomsten, kommer skattens storlek att på grund av det vägrade skatteavdraget bli mycket betungande. De komma nämligen i fortsättningen, så vitt man kan se, att därutöver få betala ordinarie skatter i fullt mått och komma icke att märka någon »eftergift» på grund av övergången till källskatt. Man har inom KF vid granskningen av föreningarnas skattefrågor lagt märke till att kk-skatten träffat föreningarna ganska ojämnt och att ofta föreningar med förhållandevis svag ekonomi och vilka därför haft ringa jämförelseinkomst åren 1937 och 1938, blivit påförda kk-skatt. Som veterligen sådan ojämnhet visat sig vid taxering till kk-skatt även inom andra områden av näringslivet, synes detta jämväl vara ett skäl att visa hänsyn gentemot de nu gjorda framställningarna om fullt skatteavdrag vid beräkning av kk-skatt.

På grund av det anförda får styrelsen för sin del uttrycka som ett önskemål, att åtgärder i de remitterade motionernas syfte måtte vidtagas, så att fullt skatteavdrag medgives vid kk-skattens uträkning taxeringsåren 1946 och 1947.»